Milliyet
ÇOCUK
17 Mart 1980 • Sayı: 11 • 20 Lira

Her hafta
Milliyet
ÇİZGİ-ROMAN
dergisi
armağan ediyoruz

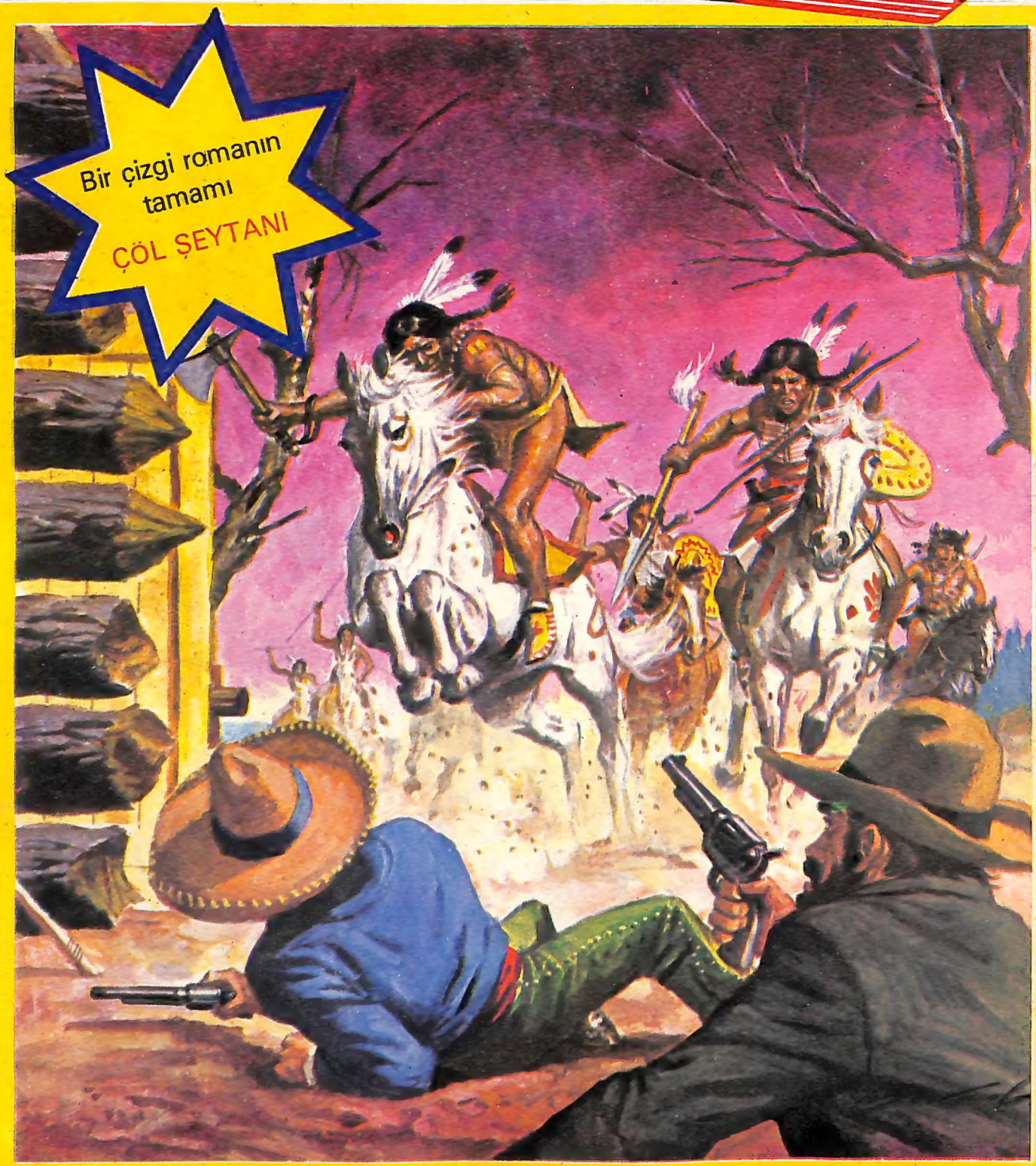

STAR WARS
OKULLARA
ÖZEL İNDİRİM YAPILIR
ÖZENFİLM
YILDIZ SAVAŞLARI
STAR WARS
DÜNYANIN
EN BÜYÜK
HASILATINI YAPAN
7 OSKARLI
SÜPER YAPIT
ŞİŞLİ KENT
BEYOĞLU YENİ MELEK
KIZILTOPRAK KENT
ÇEMBERLİTAŞ ŞAFAK
AKSARAY KRİSTAL
TOPKAPI SUR
BAKIRKÖY İNCİRLİ
İZMİT SEKA
ESKİŞEHİR ARI
Asa A.S.: 612-122
ASA

Milliyet
ÇOCUK
DERGİSİ

Pazartesi günleri yayımlanır

17 Mart 1980

1980 / Sayı 11 / Sıra 355

Sahibi:
Milliyet Yayın A.Ş. adına
ERCÜMENT KARACAN

Genel Yayın Yönetmeni:
ÜLKÜ TAMER

Sorumlu Yazı İşleri Yönetmeni:
GÜL ÖNET

Teknik Yönetmen:
MEHMET İLKORUR

Adres:
MİLLİYET ÇOCUK DERGİSİ
Milliyet Yayınları
Basın Sarayı
Cağaloğlu
İstanbul

Abone ve Satış için Başvuru Adresi:
MİLLİYET GAZETESİ
Satış Servisi
Cağaloğlu
İstanbul

Abone Koşulları:
1 yıl: 1014 TL
6 ay: 507 TL
Uçakla:
1 yıl: 1092 TL
6 ay: 546 TL
Yabancı ülkeler için ayrıca posta ücreti eklenir

Dizgi:
Milliyet Yayınları

Baskı:
Milliyet Ofset Tesisleri

Türkiye'de satış fiyatı:
20 TL
Kıbrıs'ta satış fiyatı:
25 TL

bizden size

SEVGİLİ çocuklar yeni cildimizde hepinize MERHABA!.. Geçen hafta size ayrıntılı olarak bu cildimizden söz etmiştik. Şimdi derginizin içinde neler var onlara kısaca bir göz atalım.

TELE YUNUS, bu haftadan başlayarak gene sizlerle birlikte olacak. Sizden gelen yüzlerce mektuptan "Tele Yunus"u çok özlediğiniz anlaşılıyor. Küçük yaramazın yeni serüvenlerini, eskisi gibi severek okuyacaksınız.

BU haftadan başlayarak size bir roman dizisi sunuyoruz: "Bir Avuç Hırsız"... Bu romanın yazarı Nina Bawden adında bir İngiliz. Büyükler için olduğu kadar çocuklar için yazdığı romanlarla da tanınıyor. Bu bir avuç yaramazın serüvenini seveceğinize inanıyoruz.

UÇURTMA Şenliğini unutmuyorsunuz değil mi? 11 Mayıs'ta köyünüzde, kasabanızda, kentinizde, hep birlikte en yüksek tepeye çıkarak uçurtmalarınızı uçuracağınızdan kuşkumuz yok. Tüm yurtta, birlikte bir şenliği yaşamanın tadını unutmayacaksınız. Böyle şenlikleri ilerde de yaşamak umudunda ve dileğindeyiz.

BU haftaki öykünüz Abbas Cılga'dan: "Çınçın'a Simit Yedirdik". Abbas Cılga'yı yakından tanıyorsunuz. Şimdiye dek, sizlere birçok güzel öykü sundu. Bu öyküsünü de seveceksiniz.

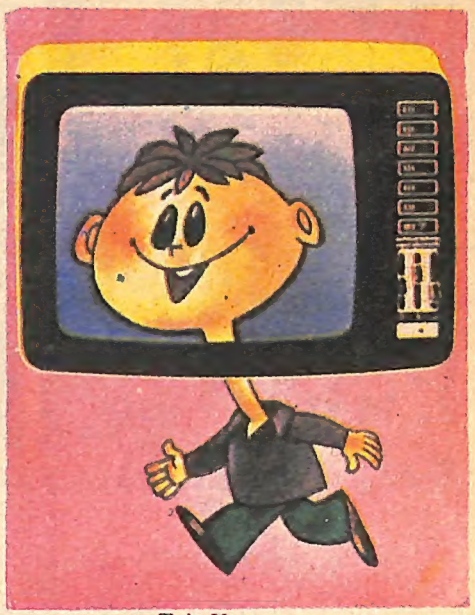

Tele Yunus

MİLLİYET Çocuk Klübü sayfasında bu hafta gene sizlerin adları arasında çekilen kurada "Mini—Kültür Ansiklopedisi", "Kaset" ve "Kitap" kazanan üyelerimizin adlarını bulacaksınız.

HALİT Kıvanç'ın "Fıkra Buketi" size eğlenceli dakikalar geçirtecek. Gene Halit Kıvanç'ın Olimpiyatlar" dizisi büyük ilgi toplamayı sürdürüyor. "Pıtırcık", "Mehmet'in Belediye Dosyası", "Uzay Çocukları", "Size Bir Mektup Var", Testler, Tarih ve Bilim — Teknik sayfaları ile gene bir hafta daha birlikteyiz.

Hepinize esenlik dolu yeni bir hafta dileriz sevgili okurlar.

OKURUN SESİ

● KORAY ÖZKAYA *(İzmir)*: Her sayfası biz çocuklar için yararlı olduğundan, dergimizi ilgiyle izliyorum. Ortadaki çizgi-klâsikleri renkli yayımlayabilirseniz çok sevinirim... *(Buna şimdilik pek olanak yok, sevgili okurumuz... Ortadaki bölümü renkli yaparsak, dergimizin satış fiyatını en aşağı on lira daha arttırmamız gerekir...)*

● HAKAN ŞAHİN *(Ankara)*: Dergimizi ilgiyle izliyorum. "Pembe Panter"i ve "Larry Yuma"yı yayımladığınız için teşekkür ederim. "Bilmece Bulmaca" sayfasını biraz daha genişletirseniz çok memnun olurum.

● M. EGEMEN — Ö. YILDIRIM — M. SUNGURLU *(İstanbul)*: Dergimizi çok beğeniyoruz. Eğer mümkünse poster yayımlarsanız çok seviniriz... *(Buna da şimdilik pek olanak yok, sevgili arkadaşlarımız... Bir tek küçük poster bile, dergimizin satış fiyatında en aşağı on liralık artış demektir... Son sayfamızı renkli resimlere ayırmaya başladık. Burada her hafta tam sayfa renkli bir "mini-poster" bulacaksınız...)*

UZAY ÇOCUKLARI

TEMBELLER ADASI

GÜNEŞLER, GÜNEŞLER, GÜNEŞLER. BÜYÜKLÜ KÜÇÜKLÜ YILDIZLAR... SAYISIZ GÜNEŞLERDEN YALNIZ BİRİ BENİM DÜNYAMIN, SEVGİ GEZEGENİMİN YILDIZI, AMA HANGİSİ ?... BELKİ DE ARTIK GÖREMEYECEĞİM KADAR UZAKLAŞTIM ONDAN...

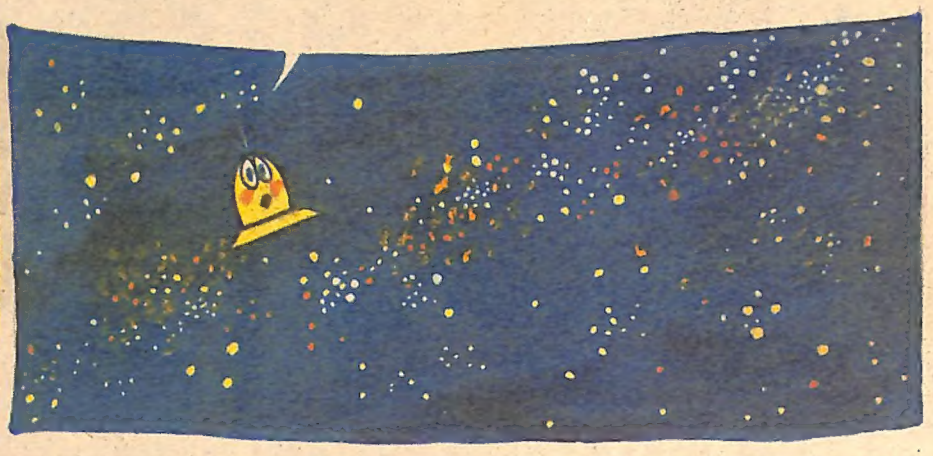

NEREYE BAKSAM BİR YILDIZIN SICAK IŞIKLARI AYDINLATIYOR GÖZLERİMİ.. BU YILDIZLARIN ÇEVRESİNDE SAYISIZ GEZEGENLER, DEĞİŞİK DÜNYALAR VAR. DOĞDUĞUM DÜNYA DA BÖYLE SICAK BİR YILDIZIN ÇEVRESİNDE DOLAŞIYOR..

UZAYIN EN GÜZELİ BENİM SEVGİ GEZEGENİM. HERKESİN ARADIĞI, ERİŞMEK İSTEDİĞİ BİR DÜNYA O.. SONSUZDA BİR BENZERİ DAHA YOK SEVGİ GEZEGENİMİN...

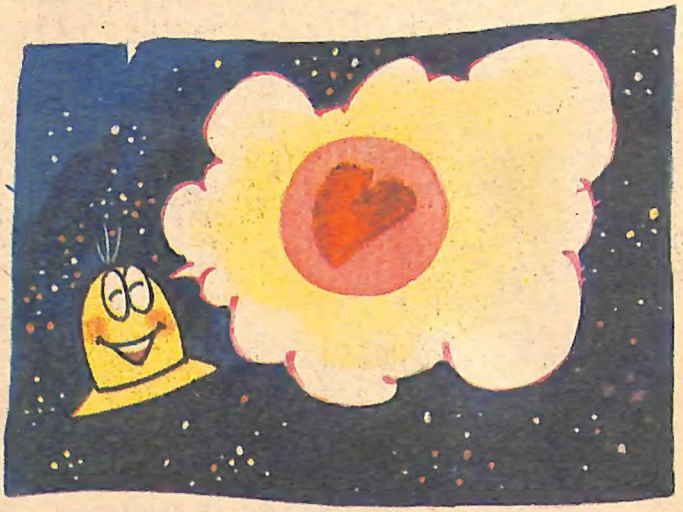

BİR DENEME UÇUŞU İÇİN AYRILDIM AMA, O KADAR HIZLI UÇMUŞ, O KADAR ÇABUK UZAKLAŞMIŞTIM Kİ, GERİYE BAKTIĞIMDA KOPKOYU KARANLIĞI, TOPLU İĞNEYLE DELİNMİŞ GİBİ AYDINLATAN SAYISIZ, MİNİ MİNİ SAYISIZ KIVILCIMLAR GÖREBİLDİM.. İŞTE ONLARDAN BİRİYDİ BENİM SEVGİ GÜNEŞİM.. AMA HANGİSİYDİ ? HEPSİNE TEK TEK YAKLAŞIP ARAMAM GEREKİYORDU...

HEMEN ARAMAYA BAŞLADIM, BAŞKA GÜNEŞLERE, BAŞKA DÜNYALARA ULAŞTIM. NE YAZIK Kİ YILDIZDAN YILDIZA GİDEREK ARADIKÇA, DAHA DA KARIŞTI İŞLER. BİLİYORUM. DOĞADA HER CANLININ BİRBİRİNİ SEVDİĞİ, SAYDIĞI BİR YER VAR. BEN ORADA DOĞDUM. BEN DE HERKES GİBİ ARIYORUM... NE YAZIK Kİ ERİŞEMİYORUM, GERÇEK SEVGİ GEZEGENİNE..

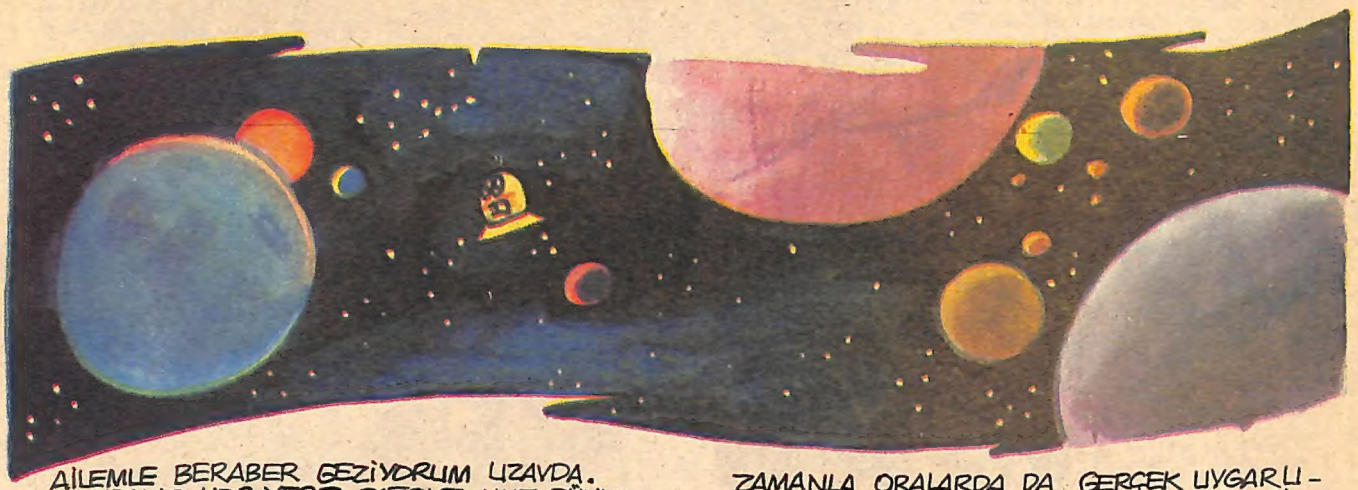

AİLEMLE BERABER GEZİYORUM UZAYDA. GİTTİĞİMİZ HER YERE, DOĞDUĞUMUZ DÜNYADAN ALDIĞIMIZ, BİTMEZ TÜKENMEZ SEVGİNİN SICAK GÜZELLİĞİNİ GÖTÜRÜYORUZ...

ZAMANLA ORALARDA DA GERÇEK UYGARLIĞIN GELİŞMESİNİ, TÜM GEZEGENLERİN BİRER SEVGİ GEZEGENİ OLMASINI! YÜREKTEN DİLİYORUZ...

NE OLUYOR BİZİM GEZGİN MANTARA? KENDİ KENDİNE KONUŞUYOR!

YURT ÖZLEMİYLE YANIP TUTUŞUYOR. GEZEGENİMİZİ BULAMADIĞI İÇİN ÜZÜLÜYOR BESBELLİ...

YURT ÖZLEMİ ÇOK ZOR. HEPİMİZ ÖZLEDİK YURDUMUZU BİZLER DE ÜZGÜNÜZ. NE KADAR OLDU AYRILALI ?

BİLEMEYİZ Kİ! UZAYDA ZAMAN KAVRAMI ÇOK DEĞİŞİKTİR. ZAMAN CİSİMLERİN HAREKETLERİNDEN HIZLARINDAN OLUŞUR. HER GÜNEŞİN HER GEZEGENİN HAREKETİ DEĞİŞİKTİR. BU NEDENLE ORALARDAKİ ZAMAN KAVRAMI DA AYRIDIR.. UZAYDA HİÇ BİR CİSİM HAREKET ETMESEYDİ, ZAMAN KAVRAMI DA OLMAZDI...

YAZIK GÜNEŞİMİZİ BULAMAYACAĞIM. KOCAMAN BİR ÇÖLDE BİR KUM TANESİNİ ARAMAK... UZAYDA BİR GÜNEŞİ ARAMAKTAN DAHA KOLAYDIR.

MANTAR! KENDİ KENDİNE KONUŞMAKTAN VAZGEÇ..

ÜZÜLME BU KADAR CANIM. ASIL KUSUR BENDE. UZAYA ÇIKMANI BEN İSTEDİM..

MANTARCIĞIM BİZLERLE BİRLİKTE MUTLU OLMALISIN. BAK TÜM AİLE BİR ARADAYIZ...

SAĞOLUN SİZLERİ SEVİYORUM.. BİRLİKTE OLMAMIZ BÜYÜK MUTLULUK AMA GÜNEŞİMİZİ DE BULMALIYIM!

ÜZÜLME.. BAKARSIN UMMADIĞIMIZ BİR ANDA BULUVERİRSİN!

BABA. KARŞIDAKİ GÜNEŞİN CANLI BİR GEZEGENİNE YAKLAŞIYORUZ İSTERSEN İNEYİM..

İYİ OLUR. BİRAZ GEZER, DOLAŞIR EĞLENİRİZ...

BU GEZEGENDE YALNIZCA BİR ADA VAR!

İN DE GÖRELİM. BAKALIM NASIL BİR YER!

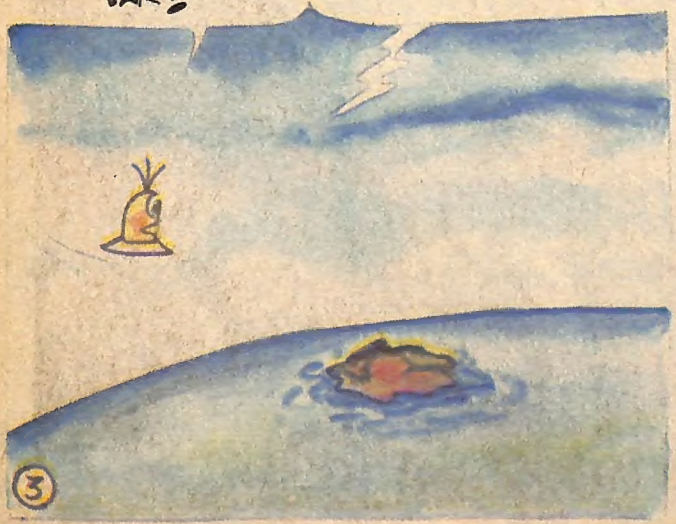

OH, ÇOK GÜZEL SEVİMLİ BİR YER.

TAM TATİL YAPILACAK BİR KIYI.

ŞU PLAJIN GÜZELLİĞİNE, DENİZİN TEMİZLİĞİNE BAK.

ANNE! SİZ YÜZERKEN BEN BİRAZ GEZEBİLİR MİYİM?

OLUR MANTAR SAKIN ÇOK UZAKLAŞMA. SEN KAYBOLURSAN ÖMRÜMÜZÜN SONUNA DEK BURADAN AYRILAMAYIZ..

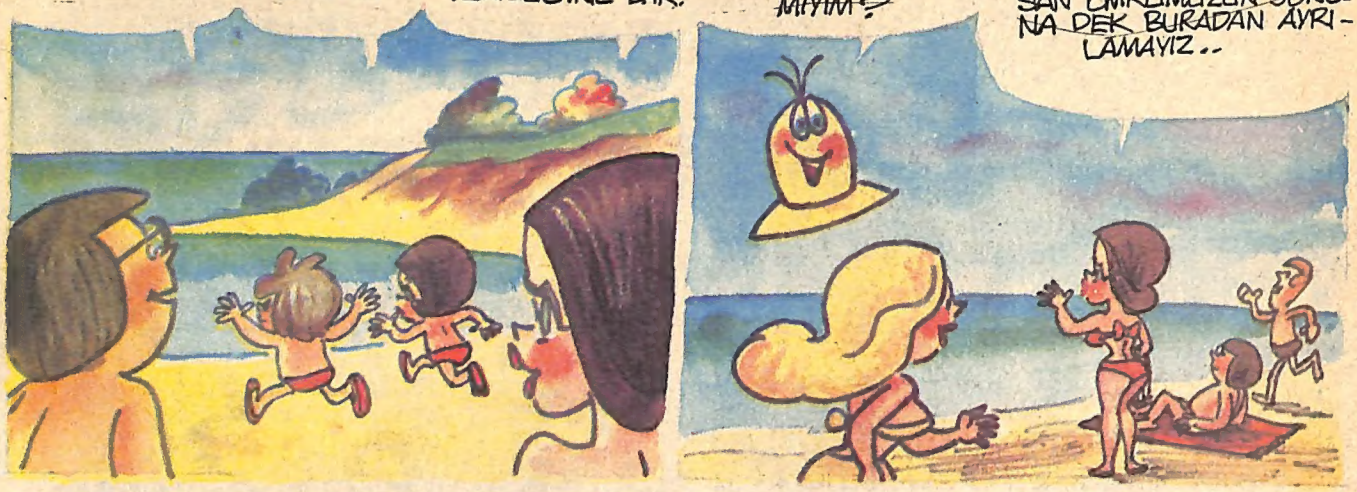

HAYDİ LIVGAR, KARŞI KIYIYA KADAR YARIŞALIM..

BAKALIM HANGİMİZ DAHA ÖNCE VARACAĞIZ?

HA-HA! BEN KAZANDIM YARIŞI. ŞU ÇİÇEKLERİ DE SENDEN ÖNCE KOKLAYACAĞIM..

OTLARIN ARASINA GİRME SAKIN. TANIMADIĞIMIZ BİR YERDEYİZ..

ŞU KELEBEĞE BAK. NE KADAR GÜZEL..

BENİ BEKLEŞİN! OTLARIN ARASINDA SAKINCALI YARATIKLAR OLABİLİR..

DEVAM EDECEK..

ÖYKÜ

ÇINÇIN'A SİMİT YEDİRDİK

ABBAS CILGA

TEYZEM, Ormankadı Köyü öğretmenliğine atanmıştı. Beni de birlikte götürdü. İlk kez köy görüyordum.

Ufacık bir evde oturuyorduk. Karşımızda cami vardı. Minaresi ilgimi çekiyordu. Bu yuvarlak yapının bunca yüksekliği şaşkınlık duymama neden oluyordu.

Köye alışıncaya değin başka şaşkınlıklarım da oldu:

Mandalara şaşmıştım. Kalın boynuzlu, koca gövdeli yaratıklardı onlar. Başlarını ileriye uzatıp, boyunlarını gergin tutarak yürüyorlardı.

Bu görkemli yaratıklar insanı bir tekmede öldürebilirdi. Biri üstüme bassa, beni yamyassı edebilirdi!..

Daha ilkokula başlamamıştım. Gelecek yıl okula başlama yaşıma varacaktım.

Yaşıtım çocukları görüyordum manda peşinde. Mandalar dev, çocuklar cüceydi. Gene de hiç korkuları yoktu. Onların peşinde korkusuz yürüyor, sopayla vurabiliyorlardı. Buna da şaşıyordum. Köy çocuklarının çok yiğit, çok güçlü kişiler olduklarına inanıyordum.

Kazlar, tavuklar, horozlar, hindiler; daha başka hayvanlar görüyordum çevrede. O zamana değin hayvanların çoğunu kitaplarda görmüş biriydim. Kitaplarda hayvanlar kıpırtısız, sessizdir. Fakat Ormankadı'da canlı olarak karşımdaydı tümü. Yürüyorlar, koşuyorlar, kendince sesler çıkarıyorlardı. Hele horozların ötüşü ne güzeldi! Bunlara da şaşkınlık duyuyor, merakla izliyordum tümünü.

Köye alıştıkça, köy yaşamını öğrendikçe şaşkınlıklarım geçti. Mandalara yaklaşabiliyordum. Kuyruklarından tutup çekiyordum. Onların ne değin uysal yaratıklar olduğunu öğrenmiştim.

Sabahları, bir de akşamları; evimizin önünden koyun sürüleri geçerdi. Önceleri kuzusuzdu sürüler. Bir zaman sonra çobanların kucağında, koyunların arasında kuzu görmeye başladım. Beyaz beyaz tüylü, kara kara gözlüydü kuzular.

— Kuzu istiyorum. Bana bir kuzu alın, diye tutturdum.

Ormankadı köyünde bazı koyunlar ikiz doğururmuş. Koyun ananın iki yavruyu birden doyuramıyacağını düşünür, kuzulardan birini kesip atarlarmış meğer!

Teyzem bunu öğrenince çobanlarla konuşmuş. İkizlerden birini kendisine getirmesini istemiş.

Birgün bize bir kuzu getirdiler. Tam istediğim gibiydi: Beyaz beyaz tüylü, kara kara gözlüydü.

Olanca gücüyle bağırıyordu kuzucuk:

— Meeee! Meeeeee!

Sesi bana çok acıklı geliyordu. O meledikçe Bursa'daki annemi, babamı, ağabeyimi anımsıyordum. Onlar yanımda olsaydılar ya. Hele annemin, yanımda olmasını çokça istiyordum.

— Bunun karnı aç. Doyurmazsak susmaz, dedi anneannem.

Hemen bakkala gitti. Biberon aldı. Bir şişeye süt doldurdu.

Önceleri biberondan doyurmayı bilemedi küçük kuzuyu. Biraz uğraşmak gerekti. Sonunda öğrendi. Karnı doyunca da sustu. Acıklı meleyişlerini yinelemedi.

Ona "Çınçın" adını uygun buldum. Geceyi Çınçın'la aynı yatakta geçirmeyi istiyordum. Anneannem karşı çıktı buna:

— Kuzular bize benzemezler. Üstlerine yorgan örtülsün istemezler. O, kapının ardında yatsın. Sen de kendi yatağında ol, dedi.

Ondan sonraki günlerde köyden inek sütü almaya başladık. Biberonlu şişeye dolduruyorduk sütü. Çınçın aceleci içiyordu. İçerken de kuyruğunu oynatıyor, sevincini belli ediyordu.

Sabahları tümümüzden önce uyanıyordu. Meleyerek bizleri de uyandırıyordu. Sandığından çıkarıp karnını doyuruyorduk. Karnı doyunca melemeyi bırakıyordu.

— Bu bizim horoz kuzumuz, diyordu anneannem.

Teyzem, Çınçın'a tasma dikti. Kasabaya gidişinde bir de çıngırak getirdi. Çınçın'ın tasması çıngıraklı oldu böylece.

Köyde ders yılının sonuna geldik. Okullar kapandı. Bir sabah Bursa'ya giden minübüslerden birine bindik. Çınçın da aramızdaydı.

Ormankadı'lı amcalarla birlikte sürdürüyorduk yolculuğu. Tümü kasketliydi. Onlardan biri:

— Kuzunu kesèlim mi Cahit? dedi.

— Tüyünü bile kestirtmem, diye yanıtladım.

Yüksek sesle güldü amcalar yanıtıma.

Dönüşümüz evimizde şenlik yarattı. Ayrılık günleri bitmiş, bir araya gelmiştim işte.

Bizim sokak da şenliğe kavuştu o gün:

Köyden kuzu getirdiğimiz duyulmuştu. Kuzumuzu görmek için komşu çocuklar bizim eve geliyorlardı. Çınçın'ı arka bahçeye bağlamıştık. Orada otluyordu. Meraklıları yanına götürüyorduk.

Öğleden sonra Çınçın'ı sokağa çıkardık. Tüm çocuklar toplandı başına.

İpinden tutmak, onu yürütmek istiyordu herkes.

Kuzu yürütme oyunu koşturmacaya dönüştü sonunda. Otuz kırk çocuk arasında bir Çınçın. Haydaaa aşağıya! Haydaaa yukarıya!..

Sıra evlerden birinin penceresi açıldı. Tümümüzün tanıdığı ablak yüzlü, kıvırcık saçlı Münevver teyze:

— Heeeey çocuklar! Ne yaptığınızı sanıyorsunuz? Acımıyor musunuz o hayvancağıza? Ben, Hayvanları Koruma Derneği üyesiyim. Hayvanlara eziyet etmek yasalarca suçtur, suç! İnan olsun sizi polise bildiririm, diye bağırdı.

Bu uyarı koşturmaca oyunumuzu bozmaya yetmişti. Çınçın ortamızda, biz çevresinde ayakta bekleşme başladı.

— Simiiiiit! dedi bir ses.

Bizim sokağa simitçi gelmişti. O hergün, hemen aynı saatte gelirdi. Simit alanlar oldu.

Ağabeyimin arkadaşlarından biri, simitini leblebi iriliğinde parçalara bölerek Çınçın'a uzattı. O da iştahla yedi.

Yeni bir oyun bulmuştuk işte. Herkes Çınçın'a simit yedirmek için aceleci, hem de cömert davranıyordu. Bizim kuzu beş simit yedi belkide.

Akşama doğru Çınçın'ın kulakları sarktı. Karnı büyümüş, tüyleri dikenli bir görünüm almıştı. Başını hep aşağıda tutuyordu. Ağzından salyalar akıyordu. Anneannem:

— Ne oldu buna böyle? Bu hayvancağız hasta, dedi.

Onu bodruma indirdik. Geceyi orada geçirecekti.

Sabahleyin ağabeyimle birlikte vardık yayına. Eyvah! O da ne? Çınçın upuzun, kıpırtısız yatıyordu yerde!..

Olanı gelip duyurduk. Anneannem:

— Kuzuya simit yedirirseniz böyle olur işte. Hamur barsaklarını tıkadı. Sonuç da ölüm, dedi.

Babam bahçeye çukur kazdı. Çınçın'ı gömdü oraya.

Ben, ağabeyim, bir de komşu çocuğu Kemal; birer sarmaşık çiçeği kopardık. Çınçın'ın gömüt toprağına diktik.

Çok üzgündüm. Küçük bir kuzu olarak evimize gelen, elimizde büyüyen Çınçın'ı unutamıyordum. İki gün sonra gömütünün başına vardım. Sarmaşık çiçekleri solmuş, güzelliklerini yitirmişti. Yeni çiçekler diktim.

Çınçın'ın çıngırağını o günden bu yana saklıyorum. Bize gelirseniz onu size gösterebilirim.

halit kıvanç
SİZLERLE

FIKRA BUKETİ

GEÇENLERDE yolda giderken, iki kardeşiniz geldi yanıma.. 11—12 yaşlarında.. Gayet nazik, kendilerini tanıttılar:

— Benim adım, Ender.. Bu da sınıf arkadaşım, Ömer.. Sizi televizyondan tanıyoruz ama ayrıca bizim okuduğumuz dergiden de tanıyoruz. MİLLİYET ÇOCUK DERGİSİ'ni uzun zamandır alıyoruz. Sizin yazılarınızı da baştanberi izliyoruz. Sizden büyük bir ricamız var.

Rica.. Hem de "büyük" bir rica.. Ne olabilirdi ki? Merak içinde:

— Söyleyin bakalım, dedim, eğer bu büyük ricanız yerine getirebileceğim türden bir rica ise. Memnunlukla..

— Biz.. Şey.. Daha çok fıkra yazmanızı istiyoruz. Gülmeceleri fıkraları çok seviyoruz ikimiz de.. Hatta bakın, biz diyoruz ki..

— Ne diyorsunuz?

— Şöyle iki, üç haftada bir yazınızı sadece fıkralara ayıramaz mısınız?

Dileklerini, olabildiği ölçüde yerine getireceğime söz verdim iki nazik okurumuza.. Başarılar diledim. Ve ayrıldık.

Şimdiki sözlerim, başta Ender'le Ömer olmak üzere, hepinize, çocuklar... Fıkra dinlemek, fıkra anlatmak, daha doğrusu neşeli, güldürücü şeyler konuşmak iyi güzel de.. Yaşam sadece gülmekle, neşeli şeylerle geçmiyor. Kaldı ki, bir yazarın okuruna söyleyeceklerinin hepsini fıkra demetleriyle anlatması da mümkün olmayabilir. Güncel konular, toplumsal sorunlar, bunların yanısıra yarının büyüklerine verilmesi gerekli öğütler, sonra sizlerden gelen sorular.. Gördüğünüz gibi yazacak, daha doğrusu yazılması gereken çok konu var. Bu bakımdan iki, üç haftada bir bu köşeyi tamamen fıkralara ayırmak her zaman mümkün olmaz. Ben bu yoldaki istekleri karşılamak için arasıra yazılarıma fıkralar katıyorum zaten.. Ama uygun düştükçe, boş zaman buldukça, aslında köşeyi öteki konulardan boşaltınca, öyle fıkra demetleri, fıkra buketleri de sunmaya çalışırım. Şimdilik birkaç fıkrayla iki okurumun isteklerine karşılık vereyim.

*

HİÇ okula gitmemiş bir kırkayak hastalanmıştı. Epey acı çektikten sonra bir doktora başvurmaya karar verdi. Ağlamaklı bir sesle:

— Ah doktor, dedi, mahvoluyorum.. Ayağım öyle sızlıyor ki..

— Yaaa.. Hangi ayağınız acaba?

— Ne bileyim, doktorcuğum?.. Cahil bir kırkayağım ben.. Ancak 10'a kadar saymasını biliyorum.

*

YATMADAN önce karyolasında ellerini açıp dua eden çocuğa annesi sordu:

— Ne için dua ediyorsun, bakayım?

— Fransızların Londra'yı başkent yapması için, anneciğim..

— Öyle dua olur mu hiç?

— Sen de sınav kağıdına "Fransa'nın başkenti Londra'dır" diye yazsaydın, başka dua eder miydin bakalım?

*

LOKANTADA en pahalı yemeklerden yiyen, en pahalı içkilerden içen müşteri, tatlısını da yedikten sonra garsonu çağırdı:

— Çok üzgünüm ama.. Yanıma para almamış olduğumu ancak şimdi farkettim. Cüzdanımı evde unutmuşum...

— Rica ederim, dedi garson, önemli değil.. Bir çaresi bulunur. Lütfen bekleyin!.. Şefi çağırayım.

Gitti, şef garsonla geldi. Şef:

— Üzülmeğe değer mi efendim, diye konuştu, adınızı şu karşıki duvara yazarız. Bir daha gelişinizde hesabı ödersiniz. O zaman adınızı da duvardan sileriz.

— Aman nasıl olur? Herkes duvarda adımı görürse rezil olurum.

— Ne münasebet efendim... Kimse göremez ki.. Çünkü duvarda adınızı yazacağımız yerin üstüne paltonuzu asacağız.

TELE YUNUS

ÜLKÜ TAMER

MORK «TAKSİ»DE

BABAM söyledi: Geçen yıl Amerika'da en sevilen televizyon dizisi "Laverne ve Shirley" (Çılgın Kızlar) imiş. İlk on dizinin arasında da "Mork ve Mindy", "Charlie'nin Melekleri" ve "Taksi" de yer alıyormuş.

Ben de bizim sınıfta bir soruşturma yaptım... Kimse ne "Laverne ve Shirley"e, ne de "Taksi"ye oy verdi. "Charlie'nin Melekleri"ne üç oy çıktı: Fotoş, Nezoş ve Semoş'dan (Asıl adları Fatma, Nezihe ve Semiha'dır. Biz onlara Fotoş, Nezoş, Semoş deriz; onlar da kendilerine "Charlie'nin Melekleri" derler)... "Mork ve Mindy"de Arkın'dan bir oy aldı. (Nedeni var: Arkın çabuk heyecanlanan bir arkadaşımızdır. Derse kalkınca dili tutulur. Bir keresinde Müfettiş tahtaya kaldırmıştı onu. "Adın ne?" diye sorunca, Arkın yine heyecanlanmış, kekeleyerek, "Ark-Ark - Ark - Arkın," diyebilmişti. Bu yüzden adı, aramızda "Ark - Ark - Ark - Arkın" kaldı... Mork da dizide "Ark-Ark - Ark" diye gülüyor ya işte bizim Arkın bu yüzden seviyor onu.)

Amerika'daki soruşturma büyükler (ve tabii Amerikalılar) arasında yapılmış. Belki Amerika'da yaşasak bizler de beğenirdik bu dizileri... Kimbilir, bize soğuk gelen her "espri"nin gülünecek bir yanı vardır... Ben kendi adıma ve bizim sınıftaki arkadaşlar adına söylüyorum bunları... TRT'ci büyüklerimi hiç karıştırmıyorum. Onların bu dizileri pek sevdikleri anlaşılıyor. Yoksa o kadar para verip satın alırlar mıydı hiç?

Doğrusu, TRT'ci büyüklerimin neyi alıp neyi almadıklarını ben de pek kestiremiyorum. Bakın "Kış Olimpiyatları"na... Bu yayını aldılar mı, almadılar mı? Olimpiyatlar sırasında her gece "Haberler"den sonra bir şeyler gösterdiklerine bakılırsa, aldılar... Kısacık yayın yaptıklarına bakılırsa, almadılar. Benim pek aklım ermedi bu işe...

Bir akşam, ekranda "Lake Placid Kış Olimpiyatları" yazısı göründü. Babam yan odadaydı. Hemen başımı çevirip, "Baba, Olimpiyatlar başlıyor," diye seslendim. Sonra bir de ekrana döndüm ki, olimpiyat yayını bitmiş bile, reklâmlar başlamış... O kadar kısa sürdü... Söyleyin bakalım şimdi: TRT, Kış Olimpiyatları'nı verdi mi, vermedi mi?

Sahi, bir de "Uykudan Önce" programından söz edeyim... Bu dizi başladığında pek sevinmiştim. Bizim için her akşam bir program yayımlanacak diye... Annemle babam da sevinmişlerdi. "Ohh," demişti annem, "bu program biter bitmez Ayşe'yi yatırırız..." Tabii beni yatırabileceklerini hiç düşünmediler bile. Tele Yunus demişler bana... Televizyon kapanacak ki, ben yatağa... Daha önce yatar mıyım?

Bir-iki gece her şey yolunda gitti... "Haberler"... Sonra "Uykudan Önce"... Sonra da kardeşim Ayşe cupp yatağa!

Derken işler karıştı. "Haberler" uzadıkça uzuyor... Devlet büyüklerimiz ekranda konuşuyor da konuşuyor... Babam homurdanıyor. "Önce şu çocukları uyutun, sonra bizi," diye...

"Haberler" bitiyor, "Günün Olayı" başlıyor... Neredeyse sabah olacak... Bizim Ayşe esniyor... Gözünden uyku akıyor kızcağızın... Annem yalvarıyor: "Hadi kızım, yat artık..." Ayşe, "Olmaz, anne," diyor, " 'Uykudan Önce' yayımlanmadı ki yatayım..."

Bu programı neredeyse sabaha karşı yayımlayacaklar... Sanki "Uykudan Önce" değil de, "Kahvaltıdan Önce"...

Bir de, Ergun Uçucu ağabeyi başlarda pek sevmiştim. Sonra o da yoruldu mu nedir, "anlatmaya" değil, "okumaya" başladı. "Bakın, bugün size başımdan geçenleri anlatayım," diyor; sonra da bir kâğıt çıkarıp başından geçenleri "okumaya" başlıyor... Oysa "okumasa" da "anlatsa" ne güzel olacak...

SÖZ nereden nereye geldi. Ne yapayım, o kadar çok televizyon izliyorum ki, sözümü toparlamam güç oluyor... Oysa sizlere uzaylı Mork ile "Taksi"cileri anlatacaktım.

Evet, "Taksi"yi izliyordum. Alex (Aleks) ile arkadaşları garajda toplanmışlar, çene çalıyorlar... Louis (Lui), kafesinin arkasında, herkese kükrüyor. Latka, eline bir bez almış, otomobilleri siliyor, bir yandan da, "İna ci fici bicima bici mica..." diye bir şeyler mırıldanıyor... (Bu dizide en çok Latka'yı seviyorum ben. Hiç olmazsa, söyledikleri zaten anlamsız şeyler. Ötekiler gibi anlamlı konuşmaya kalkıp da anlamsız şeyler söylemiyor...)

Derken bir ses duyuldu: "Ark - Ark - Ark..." Ve garajın kapısından Mork girdi.

"Mork'un 'Taksi' dizisinde ne işi var?" demeyin. Biliyorsunuz, bazen kendimi televizyon programlarına öyle kaptırıyorum ki, olmayacak şeyler görüyorum, ekrandan girip o programları yaşıyorum, çeşitli dizilerin kişilerini bir araya getirip onlarla birlikte oluyorum.

Garajda Mork'u görür görmez, "Olan oldu," dedim kendi kendime. "Tele Yunus, yine dizileri karıştırmaya başladın; yine ekrana dalacaksın anlaşılan... Bunun sonu annenden yiyeceğin dayakla biter..."

Mork, dosdoğru Louis'nin yanına gitti.

"Ark - Ark - Ark," dedi, "Mork, Orsın'ı aramıyor; Mork, Orsın'ı aramıyor... Mork, iş arıyor... Mork, dünyadaki çalışma koşullarını daha yakından tanımak, öğrenmek istiyor..."

Louis'nin ağzı şaşkınlıktan bir karış açılmıştı. Sadece o mu? Garajda kim varsa şaşkınlık içindeydi.

Mork, Louis'ye, "Bana bir şöförlük ver, ey maymun!" dedi.

Louis, "Maymun mu?" diye bağırdı... "Bana maymun mu dedin?"

"Öyle ya, baksana kafese koymuşlar seni... Ark - Ark - Ark..."

Louis bir anda yerinden fırlayıp aşağı indi, Mork'un kemerine yapıştı...

(Eee, ne yapsın, boyu kısaydı, yakasına yetişemiyordu ki...)

"Bana kimse maymun diyemez, anlaşıldı mı? Alırım şimdi seni ayağımın altına..."

"Ben de senin ayağını gıdıklarım. Ark - Ark - Ark..."

Garajdakiler gülmeye başladılar. Alex onların yanına gitti.

Mork'a, "Kimsin sen?" diye sordu.

"Benim adım Mork... İş arıyorum. İş ararken de şaka ediyorum."

Louis, anlaşılan, Mork'u ayağının altına alamayacağını anlamıştı ki, yumuşayıverdi... "Haa, şaka ediyorsan o başka," dedi... "Biz de bir şöför arıyoruz... İyi araba kullanabilir misin?"

"Ben uzay arabası bile kullandım. Mars'dan Satürn'e dolmuş çalıştırırdım. En hızlı araba kullanan da bendim. Araba kullanmakta kimse benimle yarış edemez..."

Louis, "Herhalde palavracılıkta da yarış edemez," dedi. Sonra Alex'e döndü: "Sen bir kere dene bunu... Birlikte çıkın... Bak bakalım, nasıl araba kullanıyor..."

Alex, "Aman," dedi, "beni bu adamla yalnız yollama. Hiç olmazsa birini daha ver yanıma..."

Louis, "Peki," dedi... "Latka!.. Sen de gideceksin..."

Latka cevap verdi:

"Micima dicika moti fici bicica..."

"Tamam!" diye bağırdı Louis... "Anladık anladık... Bu adamın kullandığı arabaya binmeye korkuyorsun."

"İcibici leyda mismica fica..."

"Anladık dedim ya!.. Tele Yunus! Nerede bu Tele Yunus!.."

Televizyonun karşısından havalanıp hoop ekrandan daldım.

"Beni mi çağırdın, Louis?"

"Tele Yunus, sen de Alex ve bu adamla gideceksin..."

"Oldu." (Televizyon izleye izleye, Tanrıya şükür, "Oldu," demesini de öğrendik!)

BİRAZ sonra arabadaydık. Mork direksiyonun başına geçmişti... Alex yanındaydı. Ben de arkada... Yanımda kim vardı, biliyor musunuz? Latka... Meğer, "Ben de onlarla giderim," demek istermiş de Louis anlayamazmış... Eh, ne yapsın zavallıcık. Latka, anlaşılır şeyler söylemiyor ki.

Garajdan çıkmamızla köşe başındaki kırmızı ışıkta kavşağı geçmemiz bir oldu.

Alex, "Delirdin mi sen!" diye bağırdı. "Kırmızı ışıkta geçilir mi?"

Bunu söyler söylemez de gözleri faltaşı gibi açıldı. Dili tutuluverdi... Çünkü Mork, başaşağı oturmuş, direksiyonu ayaklarıyla kullanıyordu.

Latka, "İcimiiii!.. İcimliii!.." diye bağırmaya başladı. (Herhalde, "İmdaaaat!" diyordu.)

Alex, Mork'un ayaklarına yapıştı:

"Durdur şu arabayı! Durdur! Hepimizi öldürmek mi istiyorsun?"

Mork, "Ark - Ark - Ark," diye güldü yine. "Böylesi daha rahat..."

Alex, eğilip Mork'un boynuna sarıldı. Onu başaşağı, daha doğrusu "başyukarı" çevirmeye çalışıyordu. Bir yandan da, "Düzelsene be adam!" diye haykırıyordu. Latka, anlaşılmaz çığlıklar atıyordu. Ben ise donmuş kalmıştım. Kulaklarım uğulduyordu. Üçünün sesleri arabada birbirine karışıyordu:

"Durdur şu arabayı!.. İcibaa micibaa!.. Ark - Ark - Ark!.. Öleceğiz... Timicibaa... Ark - Ark... Durdur diyorum... Minca biminca cicibiii... Ark - Ark - Ark..."

DERKEN bu gürültü içinde inanılmaz bir şey oldu: Otomobil havalanıverdi. Evet, tekerlekleri yerden kesildi; gökyüzüne doğru süzüldük.

"Bicaaaaa!"

Latka, yanıbaşımızda gökdelenlerin damlarını görünce çığlığı basmıştı yine.

Alex, Mork'u bırakıp arabanın ön camına yapıştı:

"Ne oluyoruz?"

"Uçuyoruz galiba," dedim.

"Nasıl olur?"

"Siz anlaşılan televizyon izlemiyorsunuz. Bu Mork uzaylı... Olağanüstü şeyler yapabilir."

O kadar yükselmiştik ki, kent altımızda ufacık bir nokta gibi kalmıştı.

Mork düzeldi, "başyukarı" geldi yine.

"Mork, Orsın'ı arıyor; Mork, Orsın'ı arıyor," dedi.

Alex, "Orsın da kim?" diye sordu.

"Yüce Şişman," dedi Mork. "Bizim gezegenin, Ork'un yöneticisi..."

"İndir şu arabayı yere!"

"İndiremem... Gezegenler arasında dolaşıp Orsın'ı arayacağız..."

"Ne?!! Gezegen gezegen dolaşacak mıyız böyle?"

"Evet... Ark - Ark - Ark... Dünyaya inince benim yumurta kırılmıştı... Ork'a dönmek için yeni bir taşıt gerekiyordu bana... Dünyadaki yumurtalar pek küçük. İçlerine sığamıyorum... Sizin taksiyi kullanmayı düşündüm... Mork, Orsın'ın arıyor... Mork, Orsın'ı arıyor... Yüce Şişman, neredesin? Cevap ver, Orsın..."

Otomobilin gazına bastı. Güneşe doğru son hızla yükseldik... Artık ben de dayanamadım; "İndir şu arabayı!" diye bağırarak Mork'un kafasına yumruğu patlattım.

ANNEEE! Tele Yunus beni dövdü!.."

Bizim Ayşe, çığlık çığlığa ağlıyordu. Kendimi tutamamıştım yine... Mork diye Ayşe'ye vurmuştum.

Başıma gelecekleri bilmez miyim hiç!.. Ben Ayşe'yi dövdüm... Sonra... Sonra da annem beni dövdü!..

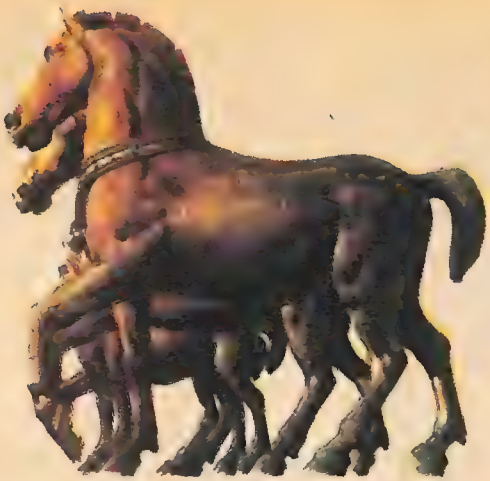

KARANLIK ÇAĞLAR

Roma İmparatorluğu ikiye ayrılır ayrılmaz Barbarlar her yandan saldırıya geçtiler yanda, Barbarların ilginç öyküsünü okuyacaksınız.

ROMA İmparatorluğu'nun çöküşünü izleyen döneme tarihte Karanlık Çağlar denir. Bu dönemde Batı uygarlıkları Barbarlar denen savaşçı topluluklar tarafından sürekli olarak bozguna uğratılıyordu. Barbarlar kimdi? Nereden geliyorlardı? "Barbar" sözcüğü Yunanca "yabancı" anlamına gelen bir sözcükten gelir. Romalılar kendi yaşam düzenlerine uymayan herkese barbar diyorlardı. Barbarlar Avrupa ve Asya'nın kuzeyinden ve doğusundan gelen çeşitli ırklardan oluşuyordu. En ünlü barbar topluluklar Gotlar, Vandallar, Franklar, Saksonlar ve Orta Asya'dan gelen Hunlar'dı. Bu barbar kavimler Roma İmparatorluğu'nun batısını ele geçirdiler. Böylece Avrupa'da, karanlık bir dönem başlamış oldu.

Roma İmparatorluğu'-

nun gerileme döneminin en önemli tarihlerinden birisi de İS (İsadan Sonra) 364 yılıdır. Bu yılda İmparatorluk ikiye ayrıldı. İS 330'da imparator Konstantin Anadolu'da Bizans'ın başkentine yerleşmiş ve oraya Konstaninopol adını vermişti. Daha sonra iki ayrı başkentten koca bir imparatorluğunun yönetilmesinin zor olacağı anlaşıldı ve İmparatorluk ikiye ayrıldı. Bu bölünmeyi kollayan ve eskiden beri Roma İmparatorluğu'na saldırmayı planlayan barbarlar hemen harekete geçtiler.

380 yılında imparator I Theodosius Hristiyanlığın Roma devletinin resmi dini olarak kabul edildiğini açıkladı. Zaten daha önce Hristiyanlık İmparatorluğun dört bir yanına yayılmıştı. Hristiyanlık Karanlık Çağlar'ın tüm baskısına karşın her yerde yaygınlaşmıştı.

Barbarların sürekli akınları sürerken, bir yandan da Hristiyanlık güçleniyordu. Hristiyanlar'ın Roma'daki başkanı Katolik Kilisesi'nin de başına getirildi. Günümüzde bu görevi yapan kişiye Papa diyoruz. Papa Gregori 597 yılında yardımcılarından birisini İngiltere'ye gönderdi. Amacı orada yaşayan ve puta tapan Saksonları Hristiyan yapmaktı. Zaten eskiden İngiltere Hristiyanlığı tanıyordu. 800 yılında savaşçılığıyla ün kazanan kral Şarlman tahta çıktı ve Kutsal Roma İmparatorluğu'nu kurdu. 1000 yıl süren bu İmparatorluk Avrupa'nın büyük bir bölümünü birleştirdi.

Barbarlar arasında denizcilikleriyle ün salan Vikingler ise Hristiyanlığa boyun eğmek istemiyorlardı. Birbiri peşisıra Hristiyanların bölgelerine denizden ve ırmaklardan akınlar düzenlediler. Vikingler'in güçlü dönemi 8. yüzyıldan 10. yüzyıla kadar sürdü. Ama sonunda Vikingler ele geçirdikleri topraklarda yerleşmek zorunda kaldılar. Böylece barbarlıktan vazgeçtiler. İngiltere'de Vikingler ile Saksonlar çabuk kaynaştılar. Çünkü geleneklerinin çoğu benzeşiyordu. 1014 yılında Canute İngiltere kralı oldu. Uzun bir süre İngiltere Danimarka ve Norveç'i yönetti. Vikinglerin tümüyle yerleşik bir yaşayışı seçmeleri ancak o zaman gerçekleşti.

Karanlık Çağlar'ın bir başka önemli olayı da Araplar'ın güçlerini göstermesiydi. Bildiğiniz gibi 7. yüzyılda Muhammed İslam dininin peygamberi oldu ve Arapları bir inançta birleştirdi. Arapların yaptıkları akınlar tüm Ortadoğu bölgesini kapladığı gibi, Kuzey Afrika'ya, hatta İspanya'ya kadar uzandı. Emeviler adlı kavim İspanya'da görkemli bir uygarlık kurmayı başardı.

Tarihte "Endülüs Emevileri" olarak anılan bu Arap kavmi özellikle Granada kentinde İslâm mimarisinin şaheserleri sayılan yapılar kurdu. Elhamra sarayı bunlardan birisidir. Bu yapıların bölümü günümüze kadar yıkılmadan kalmıştır. Emeviler'in İspanyol kültürü üstüne etkisi büyük oldu.

BİLGİ DAĞARCIĞI

BAZI bilimsel "icat"lar, düşünüldükleri andan çok kısa bir süre sonra gerçekleştirilmişlerdir; bazılarının gerçekleştirilmesi ise uzun yıllar almıştır. Aşağıda, bunlardan bazılarının bir listesini sunuyoruz. * işaretli sütunda düşünüldükleri, ** işaretli sütunda gerçekleştirildikleri yılları bulacaksınız. *** işaretli sütunda ise, düşünüldükleri andan gerçekleştirildikleri zamana kadar aradan kaç yıl geçtiğini göreceksiniz.

	*	**	***
1. Fotoğraf	1782	1838	56
2. Telgraf	1820	1838	18
3. Fermuar	1883	1913	30
4. Televizyon	1884	1947	63
5. Radyo	1890	1914	24
6. Floresan ışık	1901	1934	33
7. Helikopter	1904	1941	37
8. Silikon	1904	1942	38
9. Paslanmayan çelik	1904	1920	16
10. Radar	1904	1939	35
11. Donmuş yiyecek	1908	1923	15
12. Antibiyotikler	1910	1940	30
13. Nükleer enerji	1919	1965	46
14. Naylon	1927	1939	12
15. Hazır kahve	1934	1956	22
16. Fotokopi	1935	1950	15
17. Tükenmez kalem	1938	1945	7
18. Transistor	1940	1956	16
19. Uzunçalar plak	1945	1948	3
20. Deodoran	1948	1955	7
21. Videoteyp	1950	1956	6
22. Filtreli sigara	1953	1955	2

FIKRALAR

BOBİ, BOBİ, BOBİ...

Öğretmen küçüklere bir ödev vermişti. Köpekler hakkında elli kelimelik bir yazı yazacaklardı. Öğrencinin biri şöyle yazmıştı:

"Köpeğim Bobi kaybolmuştu. Kapıya çıkıp seslenmeye başladım. Bobi, Bobi, Bobi...

BEBEK

Annesiyle küçük kız oyuncakçı dükkânına girmişlerdi. Kadın, satıcıya:

— Kızım için bir bebek istiyorum, dedi.

Satıcı, küçük kıza bir bebek gösterip:

— Bakınız, dedi, bu bebek hem yürür, hem ağlar, hem de bağırır.

Kızım omuzlarını silkerek:

— İstemem, dedi, o dediklerinizi kardeşim yapıyor nasıl olsa... Ben, oyuncak bebek istiyorum.

PITIRCIK'IN SERÜVENLERİ

Yazan: GOSCINNY Türkçesi: VİVET KANETTİ-Resimler: SEMPE

ROZET

FİKİR bu sabah teneffüste, Toraman'dan çıktı:

— Biliyor musunuz, bizim takımın çocukları rozet takmalı, dedi.

— Rozet mi? dedi Çarpım.

— Sana seslenen olmadı pis muhbir! dedi Toraman.

Çarpım ağlayarak gitti, pis muhbir olmadığını ve bunu kanıtlayacağını söyledi.

— Rozetle ne yapacağız? diye sordum.

— Birbirimizi tanıyabileceğiz, dedi Toraman.

— Birbirimizi tanıyabilmek için rozete mi gereksinimiz var? dedi Dalgacı şaşkınlıkla.

Toraman, rozetin takımımızdakileri seçebilmemize yarayacağını, düşmana saldırdığımızda bize büyük kolaylıklar sağlayacağını anlattı, biz bu parlak fikri çok tuttuk. Sırım üniforma giyersek daha da iyi olacağını söyledi.

— Üniformayı nereden bulacaksın, diye sordu Sırım. Hem üniformalarla soytarıya döneriz.

— Benim babam soytarıya mı benziyor peki? diye sordu Toraman. Babası polis olan Toraman, ailesiyle alay etmelerinden hiç hoşlanmaz.

Ama Sırım'la Toraman'ın dövüşecek zamanları olmadığı çünkü Çarpım, yanına Karagözü almış geliyordu. Çarpım parmağıyla Toraman'ı işaret etti.

— O işte, dedi Çarpım.

— Bir daha arkadaşınıza muhbir dediğinizi duymayayım, dedi Karagöz. Gözlerimin içine bakın. Anlaşıldı mı?

Yanımızdan ayrıldıklarında Çarpım çok keyifliydi.

— Rozet nasıl olacak? diye sordu Dırdır.

— Altın olsa güzel olur. Babamınki öyle, dedi Gümüş.

— Altın mı? Sen iyice çıldırmışsın! diye bağırdı Gümüş. Altının üstüne nasıl resim çizeceksin?

Toraman'ı hepimiz haklı gördük ve rozetlerin kağıt üstüne yapılmasına karar verdik. Sonra, rozetin şekli üstüne tartışmaya başladık.

— Benim ağabeyim bir kulübe üye, dedi Dırdır. Onun rozeti müthiş, üstünde bu futbol topu, topun çevresinde de defne yaprakları var.

— Defne yaprağı çok lezzetlidir, dedi Lüplüp.

— Hayır, çok iyi arkadaş olduğumuzu gösteren kenetlenmiş iki eli yeğlerim ben, dedi Sırım.

— Rozetin üstünde takımın adı olmalı: Üç alanların takımı. Sonra iki de kılıç, bir kartal, bir sancak. Çevresinde de adlarımız olmalı, dedi Gümüş

— Biraz da defne yaprağı, dedi Lüplüp,

Toraman bütün bunların biraz fazla olacağını ama kendisine fikirler verdiğimizi, şimdi rozeti çizip teneffüste bizlere göstereceğini söyledi.

— Hey çocuklar, dedi Dalgacı. Rozet nedir?

Sonra zil çaldı, sınıfa girdik. Toraman daha geçen hafta coğrafyadan sözlüye kalktığı için rahatça çalışabildi. Çok meşguldü. Boya kalemleriyle bir şeyler çiziyor, dilini çıkarıp duruyordu. Hepimiz meraktan çatlıyorduk. Toraman işini bitirince defterini şöyle bir tuttu, bir gözünü kısarak baktı. Çok hoşnut görünüyordu. Sonra teneffüs zili çaldı.

Karagöz dağılmamızı söyleyince hemen Toraman'ın çevresini sardık. O, gururla bize defterini gösterdi. Rozet oldukça hoştu. Ortasında ve kenarında birer mürekkep lekesi olan bir rozetti. İçi mavi beyaz ve sarıydı, çevresinde de TPTSGLDD yazılıydı.

— Müthiş değil mi? diye sordu Toraman.

— Evet, dedi Sırım. Ama buradaki leke ne öyle?

— Leke değil o, aptal! Kenetlenen iki el.

— Ya öteki leke? Onlar da mı kenetlenen iki el? diye sordum.

— Yok canım, dedi Toraman. Neden dört tane el olsun? Öteki gerçek bir leke. Sayılmaz.

— "TPTSGLDD" ne demek? diye sordu Gümüş.

— Adlarımızın baş harfleri yahu, dedi Toraman.

— Ya renkler ne öyle? Neden mavi beyaz ve sarı koydun?

— Kırmızı kalemim yok da ondan, diye açıkladı Toraman. Sarıyı kırmızı yerine kullandım.

— Altın olsa daha iyi olurdu, dedi Gümüş.

— Çevresine de defne yaprakları koymak gerek, dedi Lüplüp.

O zaman Toraman çok kızdı. Gerçek arkadaşları olmadığımızı, eğer hoşumuza gitmiyorsa avucumuzu yalamamızı, rozet mozet kullanmayacağımızı, boşuna canını dişine takıp derste bizim için uğraştığını söyledi, ne

yani yalan mı, iyi valla. Ama biz rozetinin çok kıyak olduğunu, takımımızdaki çocukları seçebilmek için rozet takma fikrini çok beğendiğimizi söyledik, rozeti her zaman, büyüdüğümüzde bile takmaya karar verdik. Böylece herkes "Öç Alanların Takımı"ndan olduğumuzu anlayacaktı. Toraman bütün rozetleri evinde yapacağını söyledi, hepimizin onları yakalarımıza takmak için ertesi sabah toplu iğnelerle gelmemizi söyledi. Hepimiz "Yaşasın" diye bağırdık Toraman Lüplüp'e biraz da defne yaprakları çizmeyi deneyeceğini söyledi, Lüplüp de ona sandviçinden bir parça salam çıkarıp verdi.

Ertesi sabah, Toraman okulun bahçesinden içeri girdiğinde, hepimiz ona doğru koştuk.

— Rozetler yanında mı? diye sorduk.

— Evet, dedi Toraman. Canım çıktı, özellikle keserken.

Hepimize rozetini verdi, gerçekten çok güzeldiler: mavi beyaz ve kırmızı. Kenetlenen ellerin altında da kahverengi şeyler vardı.

— Bu kahverengiler ne böyle? diye sordu Tınğır.

— Defne yaprakları dedi Toraman. Yeşil kalemim yoktu.

Lüplüp bu işe çok sevindi. Hepimizin bir toplu iğnesi olduğundan, rozetleri yakalarımıza taktık. Çok şeref duyuyorduk, sonra Gümüş Toraman'a baktı ve:

— Neden senin rozetin bizimkilerden büyük? diye sordu.

— Şefin rozeti her zaman daha büyük olur, dedi Toraman.

— Senin şef olduğunu kim söyledi peki? diye sordu Sırım.

— Rozet fikri benden çıktı, dedi Toraman. Şef benim. Beğenmeyen varsa burnunu dağıtabilirim.

— Ne münasebet efendim! Ne münasebet! Şef benim, dedi Gümüş.

— Dalga mı geçiyorsun? dedim.

— Ne zavallı şeylersiniz! diye bağırdı Toraman. Madem öyle rozetleri geri verin.

— Bak, ben rozetini ne yapıyorum! diye bağırdı Tınğır ve rozetini yakasından çekip yırttı, yere attı, üstünde tepindi ve tükürdü.

— Ben de öyle! dedi Dırdır.

Hepimiz rozetlerimizi çıkardık, yerlere attık, üstlerinde tepindik ve yere tükürdük.

— Bu maskaralık ne zaman bitecek? dedi Karagöz. Ne yaptığınızı bilmiyorum ama hemen kesin anlaşıldı mı?

Karagöz gidince Toraman'a, arkadaşımız olmadığını, bir daha hayat boyu kendisiyle konuşmayacağımızı ve artık takımımızdan kovulduğunu söyledik. Toraman, bunun umurunda olmadığını, zaten bir zavallılar takımında olmak istemediğini söyledi. Ve tencere boyundaki rozetiyle gitti.

Şimdi takımdaki çocukları seçmek çok kolay: bizim takımdakiler, rozeti olmayan çocuklar.

İncecikten bir kar yağar

MÜJDAT GEZEN

Sevgili Çocuklar....

"Bir Bulut Olsam" adı altında topladığım şiirler bitti. Bu yeni dizide ise "İncecikten bir Kar Yağar" adı altında çocuğum Elif'in kişiliğinde sizler için yazdığım şiirlerden seçmeler bulacaksınız...

Seveceğinizi umarım. Hepinize sevgiler...

Müjdat GEZEN. 1980.

bir ışık yansa ta uzaklarda bir pencerede
saat gecenin bilmemkaçı olsa,
ben o ışığı kazara görsem,
bilir misin ki
bütün ışıklar söner içimde.
seni düşünürüm Elifim.
aklıma nedense hep kötü şeyler gelir.
örneğin sen ateşler içinde
sayıklamışsın adımı:
"babam babam" diye.
– acele bir doktor bulmak gerek
önemli bir şey olmasa bari –
haklıyım bunları düşünmekte.
haklıyım seni bu denli sevmekte.
tek çocuğumsun
ve gelecek güzel günler için
onur bayrağımı teslim edebileceğim
tek umudumsun.
kendine iyi bak yavrum.
buna mecbursun...

aralık 1979 fındıklı.

kendine dikkat etmen gerekiyor artık
biraz özen göstermen gerekiyor.
sen on yaşında
bir kız çocuğusun
ellerin temiz olmalı
düşüncelerin ak
ve yüreğin sevgiyle dolu
gözlerin pırıl pırıl
bakışların berrak.
ve sen bilmelisin ki;
senden daha küçük çocuklar
senden bir şeyler öğrenecekler
yaptıklarına bakarak.

12.12.1979.

bir ağaç bile olsan
çocuğum,
meyva vermek için
yaşa.

test

FEN VE TABIAT

ATOM VE ATOM ENERJISI

1. Maddenin kütlesi atomun neresinde toplanmıştır?
   a) Atomun çekirdeğinde
   b) Pozitif yüklü tenecikte
   c) Yüksük tanecikte
   d) Hiçbirinde

2. Bir atomun yapısındaki elektronların çekirdeğin çevresinden hiç ayrılmadan dönüşlerini nasıl açıklarsınız?
   a) Çekirdeğin çekim gücü neniyle
   b) Çekirdeğin (+), elektronun (–) yüklü elektriğe sahip olması
   c) Çekirdeğin (–) elektronun (+) yüklü olması
   d) Elektronların çekirdeği kendisine çekmesi

3. Bu maddelerin hangisi atom enerjisini elde etmede kullanılır?
   a) Karbon
   b) Hidrojen
   c) Oksijen
   d) Uranyum

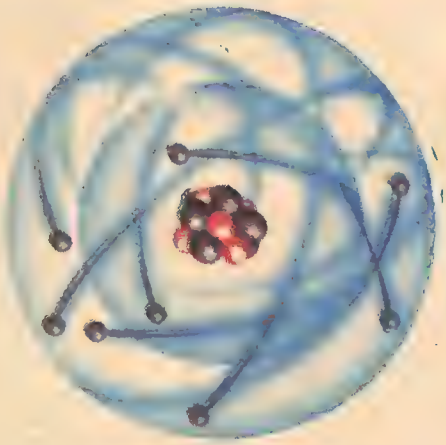

Bir oksijen atomu. Çekirdeğin çevresinde sekiz elektron var.

4. Kaç çeşit atomun varlığını biliyoruz?
   a) 50
   b) 100
   c) 1000
   d) Sayısız

5. Sürtme ile elektriklenmede sürten cisim ile sürtülen cismin zıt kutuplarda elektriklenmesi bize neyi kanıtlar?
   a) Her cisimden elektrik elde edilebileceğini
   b) Hareket halinde elektrik oluştuğunu
   c) Maddenin elektrikli bir yapıya sahip olduğunu
   d) Her maddenin parçalanabileceğini

6. Karanlıkta kendiliğinden ışık saçan cisimlere ne denir?
   a) Radyoaktif maddeler
   b) Elektrikli cisimler
   c) İletken maddeler
   d) Yalıtkan maddeler

7. Radyumun çekirdeğinin kendi kendine parçalanması, yeni atomları oluşturur ve atom enerjisinin doğmasına neden olur. Bu enerjiye ne denir?
   a) Taşınabilir enerji
   b) Isı enerjisi
   c) Işıyan enerji
   d) Durgun enerji

ARMAĞANLI SORULAR

Sevgili çocuklar 6. sayımızdaki soruların doğru yanıtları şöyledir: 1. Antoine de Saint – Exupery 2. Baykal Gölü 3. Almanca Bu yanıtları doğru bilenler arasında çektiğimiz kurada aşağıda adları yazılı on arkadaşınız birer kitap kazandılar. Armağanları adreslerine gönderildi. Hepinize teşekkür ederiz. 1. Arzdar Kiracı – Zürih, İsviçre, 2) Zerrin Gözet – Konya, 3) Kıvanç – Çağrı Çanakkale, 4) Funda Güven – İstanbul, 5) Mehmet Doğan, İskenderun 6) Kıvanç Torun – Ankara, 7) Suat Özdoğan – Kırıkkale, 8) Tuncay Turan – Ankara, 9) Ümit Danışment – Uşak, 10) Umut Aydın – Ankara

1. 1828 yılında Rusya'da doğdum. Soylu bir aileden geliyorum 80'inci yaşımı tüm Rusya kutladı. 82 yaşına dek yaşadım. Yapıtlarımdan birkaçının adı: Anna Karenina, Kröyçer Sonat, İvan İliç'in Ölümü'dür.
   a) BEN KİMİM?
   b) Adımı yazmadığım en ünlü yapıtımın ADI NEDİR?

2. Bir Güney Amerika ülkesinin 1960 yılına dek başkentliğini yaptım. Nüfusum 4 milyona yakındır. Portekizliler tarafından kurulmuşum, kuruluş tarihim 1567'dir.
   a) Hangi ülkedeyim?
   b) Adım nedir?

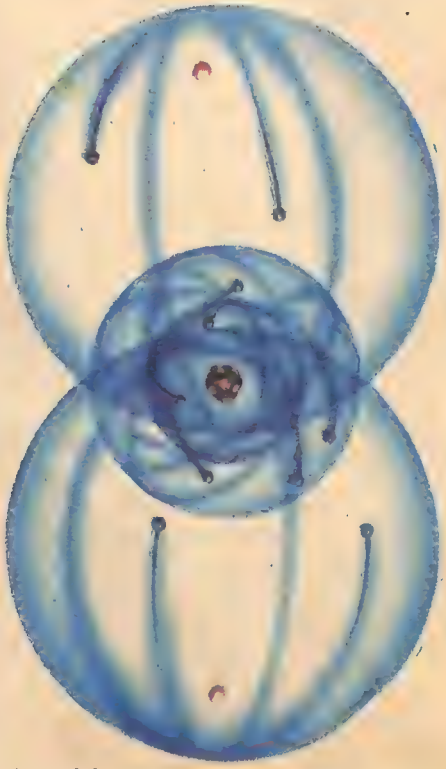

1 molekül su ve 2 hidrojen atomundan oluşmuş oksijen atomu.

8. Bir maddenin atomunu parçalamakla büyük bir enerji elde edilebileceğini bulan ve kanıtlayan bilgin kimdir?
   a) Einstein
   b) Euler
   c) Faraday
   d) Gauss

9. Atom santralında radyoaktif maddenin bulunduğu yere ne denir?
   a) Reaktör
   b) Buhar çarkı
   c) Jeneratör
   d) Geiger sayacı

10. Bir maddenin atomunun parçalanmasıyla çevreye yayılan ışınları bu araçların hangisi tek tek bildirir?
   a) Atom reaktörü
   b) Geiger sayacı
   c) Radyo – izotop
   d) Hepsi

11. Bir maddenin atomunun radyoaktif hale getirilmesiyle oluşan maddeye ne denir?
   a) Radyo - izotop
   b) Radyum
   c) Radyoskopi
   d) Fotofilm

12. Radyo-izotop cisimleri bu alanların hangisinde kullanarak büyük yararlar sağlıyoruz?
   a) Tıp
   b) Tarım
   c) Endüstri
   d) Hepsinde

13. Elektrik akımı neye denir?
   a) Bir tel boyunca akan elektriğe
   b) Bulutlarda oluşan elektriğe
   c) Radyoaktif maddelerin ışınlarına
   d) Sürtünme yoluyla elde edilen elektriğe

GEÇEN HAFTANIN YANITLARI

MATEMATİK
1) a, 2) c, 3) a, 4) d, 5) b, 6) a, 7) c, 8) d, 9) a, 10) c, 11) d, 12) d, 13) b, 14) a, 15) c, 16) b, 17) c, 18) a, 19) b.

GENEL KÜLTÜR
1) c, 2) c, 3) b, 4) c, 5) c, 6) b, 7) a, 8) c, 9) b, 10) a, 11) b, 12) b, 13) d, 14) b, 15) d.

GENEL KÜLTÜR

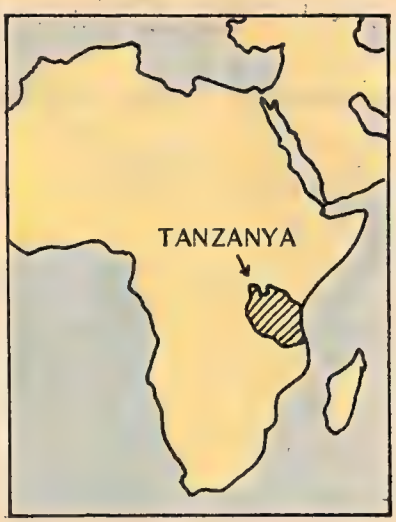

1. Bir Afrika ülkesi olan, yaklaşık 15 milyon nüfuslu Tanzanya'nın başkenti hangisidir?
   a) Zomba
   b) Dar-es-Salem
   c) Dakar
   d) Kampala

2. Maddelerin yoğunluğu, katılaşma ve sıvılaşma noktaları, kaynama noktası, esnekliği maddenin hangi özellikleri grubuna girer?
   a) Maddenin yapı özelliği
   b) Her maddede var olan temel özellikler
   c) Bütün maddelerde var olan özelliklerin tümü
   d) Maddeyi diğerinden ayıran ve belirleyen özellikler

3. Akciğer zarının iltihaplanmasıyla hangi hastalık meydana gelir?
   a) Zatürre
   b) Zatülcenp
   c) Verem
   d) Nezle

4. "Mona Liza" adlı ünlü tablonun ressamı kimdir?
   a) Leonardo da Vinci
   b) Rembrandt
   c) Rafael
   d) Jan Vermeer

5. Bir meridiyenin uzunluğu bunların hangisine çok yakındır?
   a) Oğlak dönencesi
   b) Yengeç dönencesi
   c) Kutup dairesi
   d) Ekvator

6. Bu maddelerin hangisi yalıtkandır?
   a) Gümüş
   b) Alüminyum
   c) Cam
   d) Bakır

7. Demirin oksijenli birleşmesi (yavaş yavaş yanması) sonucu bunların hangisi oluşur?
   a) Pas
   b) Kül
   c) Su
   d) Işık

8. Dünyanın en eski kenti olarak bilinen Çatalhöyük aşağıdaki illerimizden hangisinin sınırları içindedir?
   a) Konya
   b) Sivas
   c) Ankara
   d) Niğde

9. Sekiz ile bölünebilmesi için 67'den çıkarılacak en büyük sayı hangisidir?
   a) 3
   b) 13
   c) 59
   d) 29

10. Yukardaki resimde gördüğünüz bunların hangisidir?
   a) Dilimizin derisi
   b) Bir tür balık yumurtası
   c) Bir geyiğin mide yüzeyi
   d) Güvenin kanadı

mehmet'in belediye dosyası

atila alpöge • devrim alpöge

BELEDİYECİLERE SELAM

GEÇEN haftaki Belediyecilik Oyunu'nu oynadınız, değil mi? Belediye'de yapılacak işlerin listesinde belirtilen diktörtgenleri kestiniz ve onları bir büyük karenin içine yerleştirmeye çalıştınız. Öyle değil mi? Peki, kaç puan tutturdunuz?

Eğer işe 43 puanla başlamışsanız en düşük değeri elde etmişsiniz demektir. 45 ya da 50 puana varmak da o kadar büyük bir başarı değil. Unutmayın, aslında bu puanlar halkın size verdiği not oluyor. Size, yani oyundaki Belediye Başkanı'na... Böyle notlarla yeniden Belediye Başkanı seçilemezsiniz. Ama eğer 51 tutturdunuzsa, hiç de kötü değil; halk sizi yeniden seçebilir.. En yüksek puan 53'tür; bunu becerebildinizse kutlarız. 4 yıl daha Belediye Başkanı olacaksınız demektir.

53 puanı veren işlerin listesi aşağıda:

Çocuk bahçesi yapmak; otobüs almak;
süthane kurmak; ekmek fabrikası yapmak;
tanzim satış mağazaları açmak; çöp
kamyonu almak; yeni yollar açmak;
elektrik götürmek; şenlik düzenlemek;
sokakları ağaçlandırmak; su götürmek.

Tam 11 adet iş. Geçen haftaki listeden bu işleri bulun ve oyunu yeniden oynayın. Bakalım, 53'lük puanı tutturabilecek misiniz?

Oyunu oynarken neler düşündünüz? Örneğin evsizler için konut yapmak işine hemen girmek istediniz, değil mi? Hem puanı yüksekti, hem de halkımızın en büyük derdi. İnsanlar konutsuzluktan, kendi konutlarına sahip olamadıklarından büyük sıkıntı çekiyorlar. O kadar istediğiniz halde bu işi oyunun içine yerleştiremediniz.

Gerçek yaşamda da öyle. Belediye Başkanları bir çok önemli işe girmek isterler, ama ellerindeki para ve zaman buna yetmez. Bu nedenle de çok önem verdikleri bazı işleri yapamazlar. Geçen hafta oynadığınız oyun size Belediyelerin bu sıkıntısını öğretmiş oldu.

Şimdi size bir bulmaca soralım.

Babanız bir gün sizi çağırdı ve dedi ki: "Al şu 50 lirayı. Kitapçıya git ve bu kağıtta adı yazılı kitabı satın al, gel. Kitabı almadan sakın gelme; karışmam. Bul, buluştur, kitabı al ve gel. Yoksa kötü olur."

Kitapçıya gittiniz. Kitap orada var. Ancak değeri 200 lira. Oysa babanız 50 lira vermişti. Ne yaparsınız?

Bugün Belediyelerin durumu da bu. Halkın yapılmasını istediği işlerin parası 200 ise, Belediyelerin eline 50 geçiyor. Bu yüzden çok büyük sıkıntı çekiyorlar. Belediyelerde çalışanlar kimi zaman size hizmet sunabilmek için para almadan bile çalışıyorlar. Yurdumuzun başka hiç bir iş yerinde bu olmuyor. Herkes parasını alıp çalışıyor. Belediyelerde size hizmet için çırpınan bu insanlar uzun süre paralarını alamayınca, çaresiz greve gidiyorlar. Kentinizde çöplerin sokaklara yığıldığını, otobüslerin çalışmadığını gördüğünüz zaman bu sözleri anımsayın. Ve kendi kendinize sorun: onların yerinde ben olsaydım ne yapardım?

Devlet parasız kaldığı zaman, para basıyor ve memurlarına dağıtıyor. Belediyeler bunu yapamıyor.

Devlet parasız kalınca yabancı ülkelerden borç alıyor. Belediyeler bunu yapamıyor.

Devlet parasız kalınca yasa çıkarıp vergileri arttırıp halktan para topluyor. Belediyeler yasa çıkaramadıkları için bunu yapamıyorlar.

Belediye işleri aksıyor diye yakınmaya başladığınız zaman bu dediklerimizi sakın unutmayın. Bunları hep anımsayın.

KÜÇÜK SÖZCÜK

Sivil Toplum — Alın size, yurdumuzda pek bilinmeyen ve fazla kullanılmayan önemli bir deyim. İnsanların kendilerine hizmet sunması, iş yapması ve yönetmesi için kendi elleriyle kurdukları düzen anlamına geliyor. Belediyeler gibi... Kentin halkı oluşturuyor Belediye'yi; Başkanı halk seçiyor ve gene halk denetleyip yönlendiriyor. Yapılanları günü gününe izliyor. Belediyeler sivil toplumun en güzel örneği. Aslında dünyadaki bütün uygar ülkeler sivil toplumu gerçekleştirebilmiş ülkeler.

Halkın Belediyelerle Bütünleşmesi — Sivil toplum anlayışı gereği halkın Belediyesi ile bütünleşmesi zorunlu... Belediye'yi oluşturacak, Belediye'yi denetleyecek ama aynı zamanda yönlendirecek de. Kendi gereksinimlerini Belediye'ye duyuracak; yapılmayan ya da kötü yapılan işler için uyaracak; uyarma yetmiyorsa hesap soracak... Ama bununla da yetinmeyecek, kendi Belediyesine yardımcı olacak. Yani sokaklara çöp dökmeyecek, çöp dökenleri uyaracak, kentte yaşama kurallarına uyacak... Halkla Belediye ne kadar çok bütünleşebilirse, içiçe girerse o kentte sorunlar o kadar kolay çözülür ve o kentin insanları o kadar fazla mutlu olurlar.

Birlikler — Bazı işler var ki, Belediyeler tek başlarına çözümleyemiyorlar. Bu nedenle de bir araya geliyorlar, Belediye Birlikleri oluşturuyorlar. Birlik daha büyük bir Belediye gibi.. Aslında istenirse Belediyenin bütün görevlerini yüklenebilir. Birlik içinde Belediyeler ortak sorunlarını ortaklaşa çözüyorlar. Birlik yardımıyla elbirliği yapıyorlar; gönül birliği yapıyorlar. Yurdumuzdaki Birliklerin en ünlüsü Marmara ve Boğazları Belediyeler Birliği... Adını duymuşsunuzdur. Çocuk kitapları bile bastırıp dağıtır. Yurdumuzda bundan başka 10 bölgesel Birlik daha var.

Sevgili kardeşler, Belediye Dosyamız burada sona eriyor. Umarız, bu yazı dizisinde Belediyelerin bizler için, günlük yaşantımız için ne kadar önemli olduğunu öğrendiniz. Şimdiden Belediyenize sahip çıkarmısınız? Belki de büyüyünce bir Belediyeci olursunuz. Şimdilik hoşça kalın. Başka bir yazı dizisinde buluşmak üzere..

Geleceğin Belediyecilerine selâm...

size bir mektup var

Sevgili Kardeşim Yeter,

Geçen mektubumun üzerinden nerdeyse bir ay geçti. Yanıtlamadın. Yoksa eline mi geçmedi? Annem postada kaybolmuş olabilir diyor. Ama ben inanmıyorum. Her zamanki gibi kendi elimle attım. Adresini de doğru yazdım. O mektupla birlikte sana bir de kart göndermiştim. İstanbul Boğaz Köprüsünün kartı. Onu da mı almadın? Doğrusu merak ediyorum.

Senden mektup gecikince "zararı yok" ben yazayım, dedim. Belki de annem haklı. Gönderdiğim mektup da, kart da eline geçmemiş olabilir. Neyse hasta falan olma da, mektup eline geçmemiş olsun.

Buralara iyice bahar geldi denemez ama, gene de çiçek açan ağaçlar var. Bizim apartımanın bahçesindekiler daha açmadılar. Ama tomurcukları iyice kabardı. Birkaç güne kalmaz çiçeklenirler. Havalar da ısındı. Sabahleyin serçe sesleriyle uyanıyorum. Her mevsimin kendine göre güzellikleri var. Baharınki de ayrı. Sizin oralarda daha güzel olur bahar. Tarlalar, bahçeler, bağlar, kırlar yeşerir. Bunu nereden mi biliyorum? Geçen gün sınıf dergimizde bir şiir okudum. Köyde baharı anlatıyor. Ezberledim de. Dur sana da yazayım o şiiri:

Ne tatlıdır bizim köyde ilkbahar
Ağaçlarda renk renk çiçekler açar.
Kuzular oynaşır çocuklar kaçar
Ne tatlıdır bizim köyde ilkbahar.

Bollaşır herkesin ekmeği aşı
Türküler doldurur hep dağı taşı
Ne dert kalır artık ne de gözyaşı
Cennete dönüşür her köşe başı.

Başka olur bizim köyün baharı
Ninni söyler deresinde suları
Tatlı tatlı meler kırda davarı
Başka olur bizim köyün baharı...

Bilmem senin de hoşuna gidecek mi bu şiir? Gerçekten köyde bahar kentlerdekinden başka mı oluyor? Ben bilmiyorum. Ne ki gözümün önünde yemyeşil çayırlar geliyor. Bu çayırlarda otlayan kuzular geliyor. Kuzularla birlikte çocuklar da var çayırlarda, Gülüşüp oynuyorlar. Zaman zaman da kuzuları kovalıyorlar. Sonra herkes mutlu. Hiç kimsenin derdi sıkıntısı yok.

Öte yandan derelerde şırıl şırıl sular akıyor. Kırlarda çobanlar davar yayıyor. Ara sıra davar sürüsünün meleyişleri duyuluyor. Bu şiiri okudukça bunlar gözümün önüne geldi. Ancak kuşkulandım da mektuplarında yazdıklarını düşündüm. Acaba bu şiiri yazan gerçeği mi anlatıyor? Bunu benden daha iyi sen bileceksin. Mektubunda bu şiir için düşündüklerini yaz. Olmaz mı?

Benim derslerim çok iyi. Bugünlerde de 23 Nisana hazırlanıyoruz. Hem şiir okuyacağım, hem koroda görevim var; hem de piyeste. Piyesimiz çok güzel. Adı Küçük Kahraman. Kurtuluş Savaşında küçük bir çocuğun gösterdiği kahramanlığı anlatıyor. Hem de köylü çocuğu. Konusunu öğrenmek ister misin? Kısaca anlatayım. Bir köyü düşmanlar basıyor. Köylüleri dövüyorlar. İşkence ediyorlar onlara. Zati köyde kalanlar yaşlı erkekler, yaşlı kadınlar bir de çocuklar. İşte köydeki düşman askerlerinin komutanları köylüleri topluyor. Onlara sövüp sayıyor. Bu arada köydeki yaşlılardan biri düşmanların dilinden anlıyor. Onların planını konuşmalarından öğreniyor. Planları şu: Önce akköprü diye bir köprü var onu uçuracaklar, sonra da geriden bir çevirme yaparak bizimkilere saldıracaklar. Köprü yıkıldığı için trenler devrilecek, bizimkiler yardım alamayacak. Böylece kolayca yenecekler bizimkileri.

Yaşlı adam düşmanların bu planını öğrenince çok üzülüyor. Bizimkilere bir haber salmak gerek. Ama nasıl? Kiminle salacak haberi? Bu yüzden çok canı sıkılıyor. Kendisi gidecek durumda değil. Çok yaşlı. Aklına küçük torunu geliyor: Hasan. Ama ona da kıyamıyor. Ya bir şey olursa. Bir zaman kendisiyle savaşıyor. Torununa bir şey olacaksa olsun. Her şey vatan için değil mi? Hasan'ı çağırıp ona her şeyi anlatıyor. Gideceği yolu, izleyeceği yönü torununa anlatıyor. Hasan daha on yaşında. Dedesinin söylediklerini anlıyor iyice. "Sen kaygılanma, ben bu işi başarırım dede," diyor. Gece yarısından sonra hemen yola çıkıyor. Köyün altbaşındaki yolda nöbetçiler vardır. Hasan oradan geçecek. Ya nöbetçilerin eline düşerse. Hasan'ı en çok korkutan da bu. Nöbetçiler Hasan'ın ayak seslerini duyunca, "dur" diye bağırıyorlar. Hasan hemen bir çalının dibine siniyor. Başlıyor köpek gibi sesler çıkarmaya. Nöbetçiler," bir köpekmiş" diyorlar. Hasan tehlikeyi atlatıyor. Sonunda bizimkilerin yanına ulaşıyor. Türk Yüzbaşısı Hasan'ı gözlerinden öpüyor, "aferin sana, küçük kahraman" diyor. Düşmanların planıda gerçekleşmiyor.

Ben Hasan rolünü oynuyorum. Dedemden ayrıldığım sahneyi görsen gözlerin dolar. Dedem boynuma sarılıyor. Arkamı sıvazlıyor. Siz de kutlama hazırlıklarına başladınız mı? Neler yapıyorsunuz? Bana yaz.

Gözlerinden öper, mektubunu beklerim kardeşim.

Özgür Ertan

OLİMPİYATLAR

HALİT KIVANÇ anlatıyor

ATLETİZMDE BAYANLAR DA VAR

1928 Amsterdam Olimpiyatları, bayan sporculara atletizm pistlerini açması bakımından da önem taşıyordu. İşte resimde bayanlar arası 800 metre finalini görüyoruz. Alman atleti Radke — Batschauer, Japon Hitomi'yi geçerek şampiyonluğa ulaşıyor. Erkekler arası atletizm yarışmalarında ise, Kanada'lı fakir bir garson, Percy Williams 100 ve 200 koşularında altın madalyaları iddialı Amerikan atletlerine bırakmayarak oyunların büyük sürprizini yarattı. Finlandiyalı büyük atlet Nurmi bir şampiyonluk da Amsterdam'da aldı. Yüzmede ise "Tarzan" Johnny Weissmüller, önceki Olimpiyatta kazandığı üç altın madalyaya burada da iki tane daha ekledi.

2. KIŞ OLİMPİYADI 1928 St. MORITZ

Kış Olimpiyatları'nın ikincisine İsviçre'nin St. Moritz'i evsahiplik etti. 25 ülkeden 500'ü aşkın sporcu geldi St. Moritz'e.. Her yaz olimpiyadının yapılacağı yılın ilk aylarında bir de kış olimpiyadının düzenlenmesi, büyük ilgi uyandırmıştı. Bu bakımdan 2. Kış Oyunları güzel başlangıcı başarıyla sürdürdü. En çok madalya toplayanlar, Norveç'li sporculardı.

SOYLU OLDUĞUNU AÇIKLAYAN SPORCU

Soyluydu. Saray tarafından verilmiş önemli unvanı vardı. Ama o buna önem vermiyordu. Sporcuydu. Olimpiyatlara katılmayı arzuluyordu, "Exeter Marki'si" olduğunu sakladı. "Lord Burghley" diye koştu. 400 engellide altın madalya kazandı. Spor alanında, hele Olimpiyatlarda kontluk, markilik, lordluk geçerli değildi. Hepsi unutulurdu. Fakat "Şampiyon Burghley" unutulmazdı. İşte İngiliz sporcusu Burghley 1928 Olimpiyatında 400 engellide birinciliğe doğru böyle koşmuştu.

BEYAZ PİSTTEN BEYAZ PERDEYE

3. Kış Olimpiyatları 1932'de Şubat ayında Amerika'da Lake Placid'de düzenlendi. Önceki oyunlarda başta giden Norveç, bu kez üstünlüğü Amerikan sporcularına bırakıyordu. Yalnız Norveç'in "Altın Kız"ı Sonja Henie, Olimpiyatların en çok bahsedilen kişisiydi. Sonja Henie ilk şampiyonluğu daha 1928 Oyunlarında kazanmıştı. 1932'de de birinciliğini sürdürdü. Sonja Henie bu kadarla kalmayacak, bir sonraki Kış Olimpiyatları'nda da şampiyon olacak, yani üç kez peşpeşe altın madalya kazanacaktı. Ancak Sonja Henie daha sonra beyaz perdeden gelen tekliflere karşı duramadı ve günün birinde dünyanın en tanınmış sinema yıldızlarından biri oldu.

SPORCU AZ, REKOR ÇOK

1932 Olimpiyatları'nın evsahipliğini Los Angeles yaptı. Ancak yolun uzaklığı yüzünden pek çok ülke, sporcularını Amerika'ya gönderemedi. Türkiye de bunların arasındaydı. 37 ülkeden ancak 1500 kadar sporcunun katıldığı yarışmalar başarılı geçti. Sporcu sayısı azdı ama, rekor toplamı çok oldu. Tam 38 dünya ve Olimpiyat rekoru yenilenmişti. Rekorların çoğunluğu (25 tanesi) atletizm dalındaydı. Parlak California güneşinin, sporcuların fizik gücünü artırdığı öne sürüldü. Onuncu Olimpiyatların ilginç rekorlarından biri, Fin atleti Jarvinen'in ciritteki derecesiydi. Jarvinen ciriti 72 metre 71 santime fırlatmıştı ve bu rekor 20 yıl sarsılamayacaktı. Atletizmde Amerikalılar, 5'i bayanlarda, tam 16 altın madalya kazandı. Resmimiz bu şampiyonluklardan birini canlandırıyor. İlk kez 1932 Olimpiyatlarında düzenlenen bayanlar 80 engelli koşusunda, Amerikalı Didrikson büyük mücadele vererek birinciliği kazanıyor.

SPORU KİRLETMEK İSTİYORLAR

I. Dünya Savaşı'ndan sonra Olimpiyatlara alınmayan Almanya, 1928'de affedildi. 1936'da da Olimpiyatların evsahipliğini üstlendi. Bu, sonraki yıllarda dünyayı kana bulayacak çılgın Hitler'in büyük planının bir parçasıydı. Spor sayesinde propogandasını yapabilecek, gençlik arasında kötü tohumları ekebilecekti. Üstün Alman ırkının neler yapabileceğini dünyaya göstermek istiyordu Hitler.. Naziler işe Kış Olimpiyatları'ndan başladılar. Garmisch — Partenkirchen'de düzenlenen 1936 Kış Oyunları'nın bizim için ilgi çekici yanı, Türk sporcularının da ilk kez Kış Olimpiyatları'nda yer almasıydı. 28 ülkeden 750 kadar sporcunun yarıştığı bu oyunlarda en büyük başarıyı Norveç sporcuları gösterdi, 7 altın madalya kazandılar. İddialı Almanlar ise sadece 3 şampiyonluk alabildi. İşte bakın, Hitler, o günlerin modası Nazi selamıyla 4. Kış Olimpiyatları'ndaki törende...

HAYAT KURTARAN BULUŞ

Naylon bugün bize belki fazla önemli bir şey gibi gelmiyor. Ancak ikinci Dünya Savaşı 'nda bir çok yararlı işlerde kullanılmıştır

İKİNCİ Dünya Savaşı sırasında ipek çok zor bulunur bir nesne haline gelmişti. İpek, batıya, uzak - doğudan geldiği için, savaşın yolları kesmesi ipeğin de ulaşımını durdurmuştu.

Şimdi diyeceksiniz ki, ipek gibi lüks bir nesnenin savaşta işi ne? Ya da kullanılmasa olmuyor muydu? Hayır, olmuyordu, çünkü ince telli ipek, paraşüt yapımında en aranılan şeydi.

Paraşütler savaş sırasında, barışa oranla çok daha yoğun kullanılan, çok gerekli araçlardan biridir. Havacıların hayatını kurtarmaları bir yana, bazı bölgelere, yiyecek, silâh ve hatta ajanların indirilmesinde de çok işe yararlar. Şansa bakın ki, savaştan hemen bir kaç yıl önce bir Amerikalı kimyacı ipeğin yerine geçebilecek bir başka nesne buldu. Bu insanürünü ince telli şeye naylon diyoruz.

Binlerce yıldan beri insanoğlu gereksinimleri için yeni yeni malzemeler aramışlardır. Bir yüzyıl öncesine kadar da bu gereksinimlerini hep doğadan karşılamışlardı. Dokuma sanayiinde pamuk lifleri, yünleri, keten dokumacılığında keten tohumu liflerini, ipek dokumacılığında da ipek böceği kozalarını kullanmışlardı.

1664 yılında Robert Hooke adında bir bilim adamı ipek böceğinin yöntemiyle, küçük deliklerden tutkal gibi bir sıvı sıkıştırılarak geçirilecek, olursa liflerin sertleştirilmesinin tümüyle rastlantıyla bu buluş gerçekleştirilebilmiştir.

1883 yılında Sir Joseph Swan elektrik ampulleri için ince lifler elde etmeye uğraşırken nitroselülozun bu iş için çok elverişli olduğunu görmüştür. Bu buluş başkalarınca geliştirildi ve suni ipek yapımı geniş ölçüde yaygınlık kazandı.

Rayon denilen bu suni ipek bir bakıma doğal bir maddeye, yani odundan elde edilen selüloza dayandığı için gerçek anlamda "suni" sayılmayabilir. Kimyacılar onun için gerçekten insan - yapısı bir sentetik madde bulmak için çaba sarfetmişlerdir.

DEV MOLEKÜLLER

Doğal liflerin sağlamlığının büyük moleküllere sahip oluşundan ileri geldiği saptandı. Bunlarda atomlar uzun zincirler halinde sıralanmaktadır. Böylelikle de liflerin inceliğine karşın sağlamlığı sağlanmış oluyor. Bir keten lifinin bir milimetrenin yüzde biri çapında olduğu bilinmektedir.

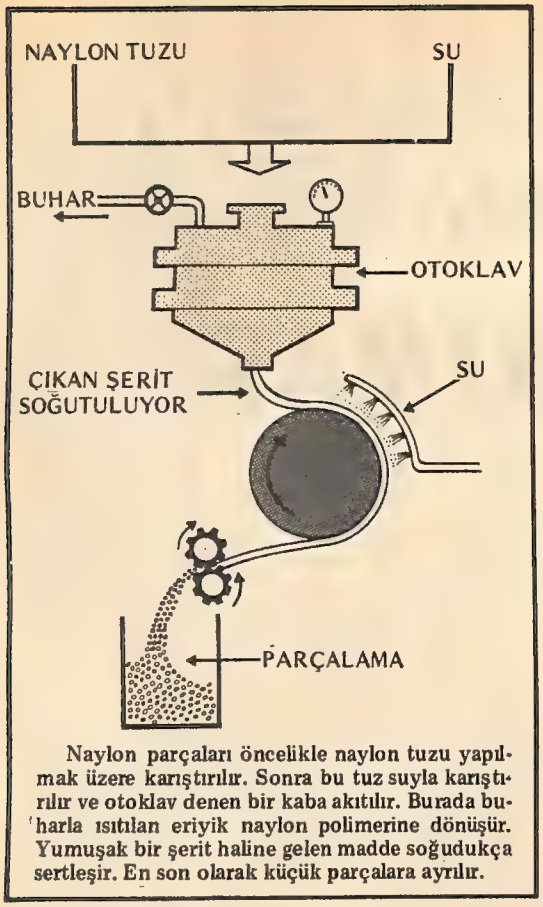

Naylon parçaları öncelikle naylon tuzu yapılmak üzere karıştırılır. Sonra bu tuz suyla karıştırılır ve otoklav denen bir kaba akıtılır. Burada buharla ısıtılan eriyik naylon polimerine dönüşür. Yumuşak bir şerit haline gelen madde soğudukça sertleşir. En son olarak küçük parçalara ayrılır.

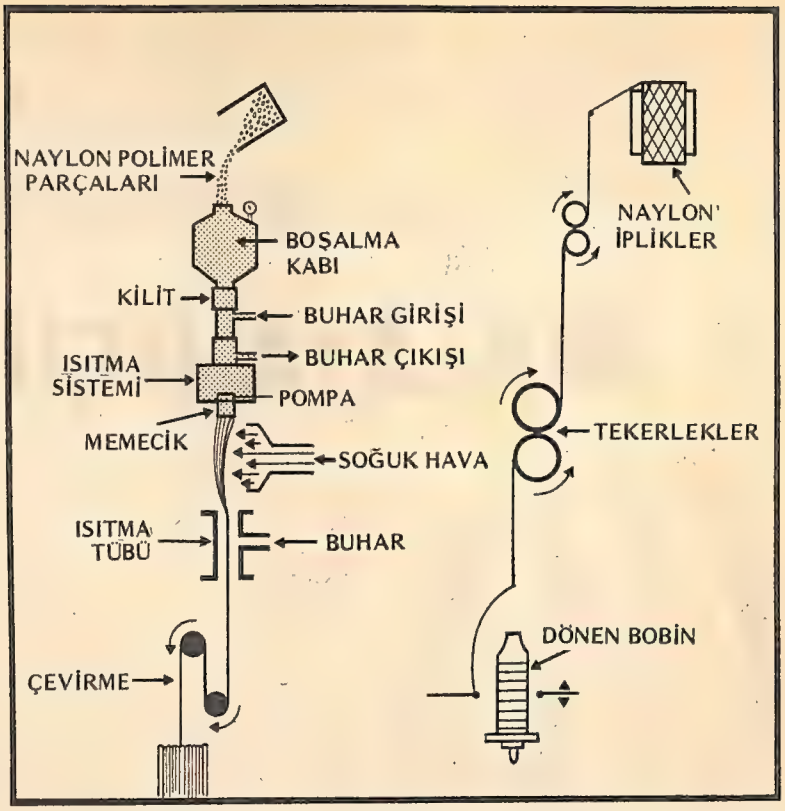

Naylon parçaları eritilir ve eriyen kütle bir memecik tarafından ince lifler haline getirilir. Bu lifler biraraya getirilip döndürülünce naylon iplikler ortaya çıkar. Naylon iplikler çekme tekerlekleri yoluyla çekilir ve uzatılır.

Bu uzun zincirler halindeki molekül yapısına polimer denilmektedir. 1930'larda Wallace H. Carothers adlı bir Amerikalı kimyacı polimerler üzerinde derinlemesine bir araştırma yapmıştır.

Carothers'in çabaları önceleri dokumacılıkta kullanılacak liflerin elde edilmesine yönelik değildi. Polimerler kauçukta ve diğer doğal plastik özde de bulunmaktadır. Ancak suni polimer yapımıyla sentetik plastiklerin imalatı gerçekleşebilmiştir.

Atom ve moleküller birbirlerine bağlanırlarsa karşılıklı etki yapmaktadırlar. Buna "kimyasal bağlantı" denilmektedir. Carothers moleküllerinin iki tarafı da karşılıklı etki yapabilen nesneler yapmayı başarırsa bu molekülleri arka arkaya bağlamanın mümkün olacağını düşündü. Böylelikle doğal liflerde olduğu gibi dev molekül zincirleri oluşturulabilecekti.

Deneylerinden kimisini glikoller ve asitlerle yaptı. Bunlardan poliester denilen maddeyi üretti. Carothers'in yardımcılarından biri cam bir çubuğu erimiş poliester bulunan bir kaba batırdı. Yardımcı, cam çubuğu çıkarınca bir miktar eriyik de iplikler biçiminde dışarı uzadı. Bu iplikler çabucak soğudu.

Soğuyan bu madde asıl boyundan kat kat fazla uzuyordu. Bilimadamının doğru iz peşinde olduğu açıktı. Poliesterlerden değerli lifler elde etmesine karşın, Carothers poliester polimerlerinin dayanıklığından emin değildi.

Dikkatini başka maddelere çevirdi. Amacını en iyi benzenden türeyen maddelerle gerçekleştirebileceğini anladı. 1934'de deneyleri başarıyla sonuçlandı: naylon bulunmuştu! Ve bu bulgu tümüyle insanın çabasıyla gerçekleşmişti.

Bundan sonra çeşitli naylon biçimlerinin, başka kimyasal maddelerden de elde edilebileceği anlaşıldı. Dokumacılık alanında Carothers'in bulduğu ürünler naylon 66 ve naylon 6 en yararlı maddelerdi.

Naylon 66'nın temel hammaddeleri benzen, hava ve suydu. Bunlardan elde edilen iki ayrı kimyasal maddenin ısıtılmasıyla, iki ayrı molekül zinciri birleşiyor ve uzun bir molekül zincirini oluşturuluyordu.

NAYLON 66 POLİMERİN OLUŞMASI

İki kimyasal bileşiğin moleküllerini boncuk gibi düşünün. Boncukların bir bölümü çengelli, ötekiler ise gözlüdür. Çengelliler gözlü boncuklara takılınca ortaya çıkan yapı "gerdanlık" biçimini alır. Bu polimer molekülünün zinciridir.

UÇURTMA YAPALIM

uçurtmayı yaşatalım

NURİ ÖDEKAN

MALAYA UÇURTMASI

BU haftası konumuz doğu kökenli MALAYA uçurtması. Her ne kadar kökeni doğu ise de AMERİKA'da gazeteci William A. EDDY tarafından bağımsız olarak da geliştirilmiş ve hava fotoğrafları çekimi, basınç ve sıcaklık ölçümleri gibi araştırmalarda kullanılmıştır. Kuyruk gerektirmeyen, eğrisel yüzeyli bir uçurtmadır, orta ve yüksek rüzgar hızlarında başarıyla kullanılabilir.

KULLANACAĞIMIZ MALZEME

- Sert ya da yumuşak ağaç çıtalar. Kesit 6 mm x 8 mm olacak.
- Kaplama kağıdı, polietilen levha veya sıkı dokunmuş ince kumaş 95 cm x 95 cm. (ipek kumaş artıkları, eski bir şemsiye örtüsü çok iyi sonuç verir).
- Yapıştırıcı.
- Uçurtma ipi.
- Bağlantı için metal çember.

Noktalar kırmızı

RESİMLER

1 — Uçurtmamızın biçimi.

2 — İki çıtayı verilen ölçülerde keselim.

3 — Çıta uçlarına kaplamayı tutacak çevre ipi için gerekli çentikleri derince açalım.

4 — Çıtaları omurga alta gelecek şekilde, verilen ölçüye göre birleştirelim, bağlayalım, yapıştıralım. Çevre ipini gererek geçirelim, yapıştıralım.

5 — Kaplama malzemesini uçurtma çevresinden 2 — 3 cm açıktan ve köşeleri şekilde görüldüğü gibi keselim.

6 — Kaplamanın uçlarını ipin çevresinden dolaştırarak ters tarafa katlayalım ve malzemenin gerektirdiği şekilde tutturalım.

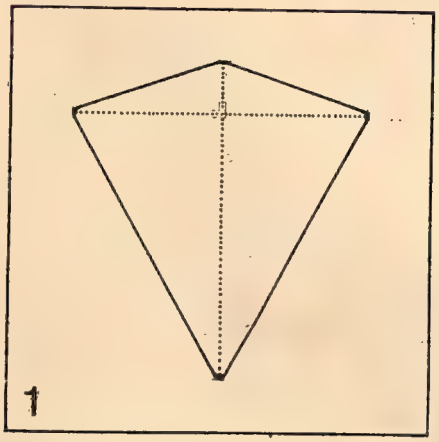

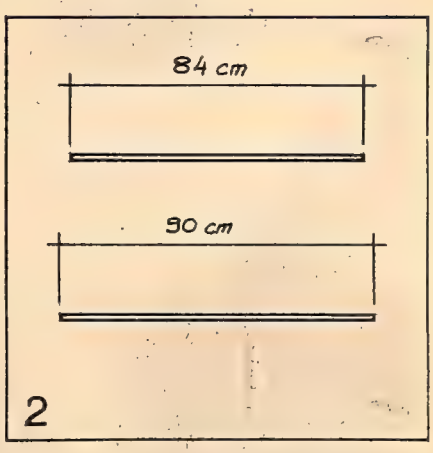

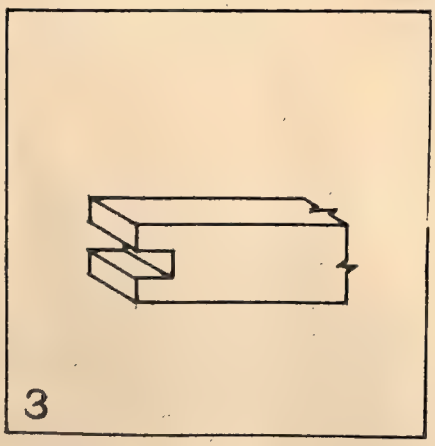

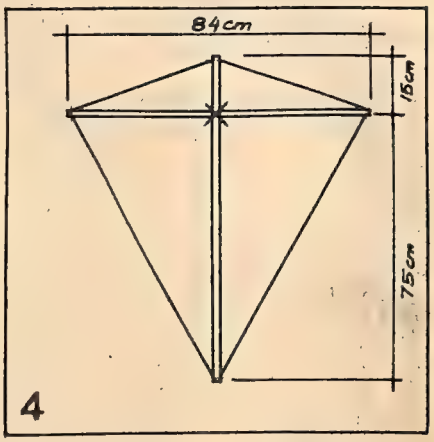

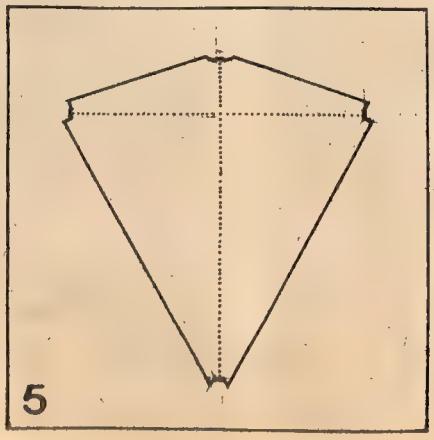

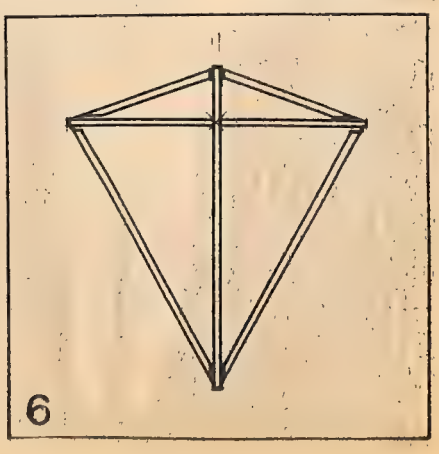

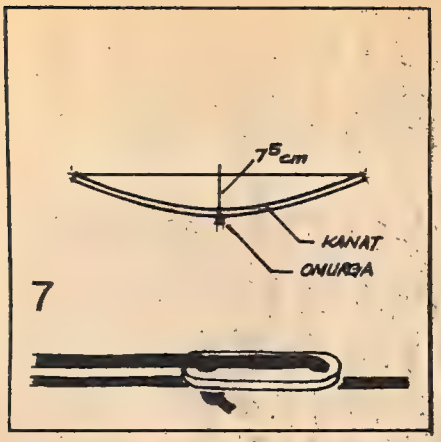

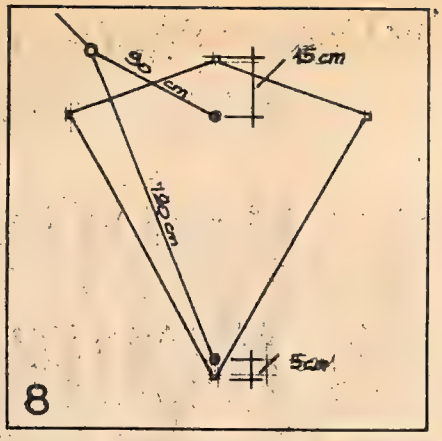

RESİMLER

7 — Kanat çıtasını orta noktada 7,5 cm yükselecek biçimde yay gibi bükelim, bu durumda iple bağlayalım. Bağlantı ve ölçüde kolaylık sağlayabilecek bir parçanın ayrıntısı verilmiştir. Kontrplak, sert plastik levha vb malzemelerle kolayca yapılabilir.

8 — İki köprü ipini bağlantı noktaları ve ölçüleri şekilde belirtildiği gibi hazırlayalım, metal çemberi bağlayalım.

Aşağıda, bu yöntemle hazırlanmış Malaya uçurtmalarınızı görmektesiniz.

öğrenci misiniz ?..

değerli 5 kitap, sizin için indirimli !..

YABANCI DİL YARDIMCI DERS KİTAPLARI

Orta okullarda okutulan bu kitaplarda
— Kelimelerin anlamları ve okunuşları,
— Cümle yapıları,
— Konularla ilgili sınav soruları ve cevapları
büyük bir titizlikle öğretmen
AYHAN YALÇIN tarafından hazırlandı.

ORTA III AN ENGLISH COURSE FOR TURKS INTERMEDIATE I.

YARDIMCI DERS KİTABI
Resimli dört renk lüks krome kapaklı
272 sayfa

GENÇLERE DİN VE AHLÂK DERSLERİ

İmam Gazâlî'nin Eyyüh'el Veled isimli eserinden faydalanılarak hazırlanmıştır. Konusunda tek kitaptır.
Hazırlayan: A. Remzi Eser.
3 renkli, nefis krome kapak içinde

ORTA I AN ENGLISH COURSE FOR TURKS ELEMENTARY I.

YARDIMCI DERS KİTABI
Resimli, 2 renk, lüks krome kapaklı
167 sayfa

ORTA II AN ENGLISH COURSE FOR TURKS ELEMENTARY II.

YARDIMCI DERS KİTABI
Resimli, dört renk lüks krome kapaklı
320 sayfa

GENÇLERE İSLÂM İLMİHALİ

Tam bir ilmihal kitabıdır.
— 5 farz
— 52 farz
— Peygamberlerin hayatı
Akıcı bir üslupla
A. Remzi ESER tarafından hazırlanmıştır.
3 renkli, nefis krome kapak içinde

Bu son derece faydalı 5 kitabın yanında, bir de hoşlanacağınız bir kitap hediye ediyoruz.
Bunların tümünü, kısa bir süre için 250.- TL. karşılığında ödemeli olarak gönderiyoruz.
İsteklerinizle birlikte 20.- TL.'lık posta pulu gönderir misiniz!

NOT: Kitapları oğlunuz ya da kızınız adına değil, kendi adınıza isteyiniz. (Tek kitap istemeyiniz).

Ödemeli isteme adresi:

GEN-DAĞ/KİT-SAN
Çatal Çeşme Sk. 52/B Cağaloğlu
Telefon:26 46 54 P.K. 75 Beyazıt/İstanbul.

Toplu isteklerde özel indirim yapılır..

ÇOCUK KLÜBÜ

MERHABA

SEVGİLİ çocuklar bu sayfada sizler arasında çektiğimiz kurada, "Kaset" ve "Kitap" kazanan üyelerimizin adlarını yayımlıyoruz. Çok yakında size daha da yararlı olmak için çaba gösteriyoruz. Bundan böyle her sayımızda "Çocuk Klübü" sayfamızı ve orada klübün çalışmaları, çeşitli armağanlar kazananların adları ve ileriye yönelik projelerimizle ilgili yazıları bulacaksınız.

Size gene anımsatmakta yarar gördüğümüz bir konu var. Şimdiye dek çok yazdık, anlatmaya çalıştık. Ancak gene de bazı arkadaşlarımızın dalgınlıkları eksik bilgi gönderdiklerine tanık oluyoruz. Yineleyelim: Çocuk Klübüne üye olmak istiyorsanız, bunu ayrı bir mektupla ya da aynı mektup içinde ama ayrı bir kâğıda yazılı olarak bildirin. İstenen bilgileri, resimlerinizi, üyelik ödentisinin makbuzunu göndermeyi sakın unutmayın.

Esenlik dolu bir hafta dileriz sevgili çocuklar.

KASET KAZANANLAR

1. Şükrü Akgül
2. Ayşe Saray
3. Selim Cellek
4. Deniz Şumnu
5. Çiğdem Uzunoğlu

KİTAP KAZANANLAR

1. Bülent İnce
2. Ceren Okur
3. Gamze Doğru
4. Tolga Örgün
5. Alper Tilki
6. Berna Peker
7. Devrim Uzunsay
8. Vartan Çağlayan
9. Funda Kuzu
10. Ahmet Özgür
11. Günnur Tanrının
12. Alp Utku
13. Ilgaz Zorlu
14. Gülden Ertuğrul
15. Altay Sencer
16. Burcu Özbay
17. Şengün Akalın

— Sonunda karaya ayak bastık.

ARAMIZA KATILAN ARKADAŞLAR

878. Gürkan Saraçoğlu, 879. Nermin Sönmez, 880. İbrahim Kızıltuğ, 881. Duygu Memiş, 882. Kerem Erdem, 883. Nezihe Demirkıran, 884. Can Caner, 885. Tohan Horoz, 886. Ali Nazır, 887. Mustafa Aşan, 888. Hakan Koçver, 889. Levent Aydoğdu, 890. Şengün Akalın, 891. Eser Kaftan, 892. Egemen İzci, 893. Kemal Mete, 894. Selahattin Cankaya, 895. Toni Cilcil, 896. Anafarta Alp, 897. Halit Akbaba, 898. Alper Yatçı, 899. İsmail Turan, 900. B. Hakan Ersoy, 901. Gülin Ceylan, 902. Kanaat Çamlıbel, 903. Kenan Gökbulut, 904. Ercüment Yorulmaz, 905. Akile M. Yusuf, 906. Mehmet Altıntaş, 907. M. Selim Özhan, 908. Kaan Atsız, 909. Salim Dağlı, 910. Burcu Özbay, 911. Ö. Eyüp Çevik, 912. Şehnaz Bozkurtoğlu, 913. İnci Çelik, 914. Murat Öztürk, 915. A. Bozkurt Aydınoğlu, 916. Filiz Durmuşoğlu, 917. Alpaslan Yalçın, 918. Kırzı Ünal, 919. Nazan Kara, 920. Necibe Kara, 921. Esen Raifoğlu, 922. E. Emine Aydın, 923. Yalçın Yalçınkaya, 924. Şaban Avcı, 925. Ahmet Aktaş, 926. Uğur İzmirlioğlu. 927. Mehmet Uzgider, 928. Ebru Uzgider, 929. Tolga Nalbantoğlu.

BİR AVUÇ HIRSIZ

yazan: nina bawden

1

UĞURSUZ KİRACININ GELİŞİ

NASIL bir hırsız çetesi olduğumuzun öyküsü bu... Kızkardeşim Jinny, hemen böyle hoop diye, işin başında her şeyi anlatmamın doğru olmadığını söylüyor. Ama ben gene de doğru dürüst okuyucuyu ancak böyle bulabilirim kanısındayım, ne dersiniz? Öyle ya, aksi davransam size de kendime de pek dürüstlük etmemiş olurum. Bu öykünün hırsızlar ve soygunlarla ilgili olduğunu başından söylemem bence bir dürüstlük örneği. Çünkü böylece peri masalları ya da hayvan öyküleri okumaya meraklı olanlar benim kitabımı en başından okumak istemeyecekler. Bu kitap benim ve arkadaşlarımın hırsız çetesi kurarak, bir şuçluyu adalete nasıl teslim etmeyi başardığımızın öyküsüdür.

Önce arkadaşlarımı tanıtayım: Rosie, Sid Bates ve Algy. Aslında tüm işi biz başardık ama, yardımcılarımız da yok değildi doğrusu.. Örneğin, Sid'in amcası William ve Rosie'nin o korkunç arkadaşı Clio... Aslında biz bu kıza Rosie'nin hatırı için katlandık ya, neyse... Benim adım Peter Hendy McAlpin. Ama bana Fred derler. Bunun nedenini de ilerde anlatırım.

Şimdi ben onüç yaşındayım. Ama bu olay sırasında onbir yaşımı geçeli tam iki ay olmuştu. Kızkardeşim Jenny ise o sıralar ondört yaşındaydı. Doğrusunu isterseniz, ikide bir benim dilbilgisi hatalarımı bulmaktan ve olayları şöyle ya da böyle anlatmamın daha doğru olacağına ilişkin nutuklar çekmekten başka bir yardımı olmadı bize... Babamla annemin de öyle. Ancak ailemizin en önemli kişisi ninem... Her şey onun başının altından çıktığına göre, ilkin onu anlatmakla başlayayım diye düşündüm.

Ninemin adı Edwina Blackadder. Yaşını sorduğunuzda "dilimle yaşıt, dişlerimden de biraz yaşlıyım" diye yanıtlar. Küçükken buna çok gülerdim ama şimdi hiç komik bulmuyorum doğrusu. Her şeyi olduğu gibi anlatmaya kararlı olduğum için işin aslını yazdım işte.

Ninem epeyce yaşlı olmalı. Bir kere kafasındaki saçlar iyice azaldı ve kafasının derisi görünüyor. Çok şişman olduğu halde, bacakları sıska birer sopa gibi. Oturduğu zamansa koca göbeği öne doğru fırlıyor.

Ninemin evi İstasyon Caddesi'nde. Adından da belli ya, demiryoluna yakın işte. Gündüzleri trenleri pek de farketmezsiniz. Ama gece olunca trenlerin gürültüsünden tüm kapılar gıcırdar ve dolapların içindeki eşyalar birbirine çarparak korkunç sesler çıkartırlar. Annem bu gürültüde bir dakika olsun göz kırpmadığını, bu yüzden delirebileceğini söyler. Ama ninem trenleri sever, bir tür arkadaş gözüyle bakar onlara..

Ön oda, pencere içine dizilmiş kavanozlardaki ıtırların kokusuyla doludur. Odanın bir köşesinde koskocaman bir saat gürültüyle çalışır durur. Küçükken saatin gürültüsünden yerin nasıl titrediğini hâlâ anımsarım.

Şöminenin üzerinde bir bisküvi kutusu, bir yanında Londra Kalesi'nin resmi, öteki tarafta dedem Albert Blackadder'in portresi ve dedemle ninemin balaylarında, yani Birinci Dünya Savaşı'ndan önce gittikleri yerlerden aldıkları ufak tefek şeyler durur.

Ninem benden bile kısadır. Ama tam dokuz erkek kardeşi varmış ve hepsinin de boyu 1.80'nin üzerindeymiş. Annem, bu kadar çocuğun bir çiftçi olan babalarının geliriyle nasıl

geçindiklerine hep çok şaştığını söyler. Çünkü biz - yani kızkardeşim Jenny ve ben – ikimiz yeterince pahalıya mal oluyormuşuz. Ama ninem kendi zamanında durumun şimdikinden çok farklı olduğunu söylüyor. Ninemin tüm bu kardeşleri ölmüş. Dedem de ben doğmadan önce ölmüş. (Jenny "vefat etti" dememin daha doğru olduğunu savunuyor ama ben "öldü" sözcüğünün daha iyi olduğu kanısındayım). Dedem resimlere çerçeve yaparmış. Mutfağın bitişiğindeki çamaşırhanede hâlâ onun yaptığı ve bazılarının içinde eski resimlerin durduğu, güzel renkli, oymalı çerçeveler yığılı duruyor. Kimse de dedemin ölümünden sonra elini sürmemiş onlara.

Pazar günleri ninemi ziyarete gittiğimizde annem, "bu süprüntüleri atmanın zamanı geldi anne," der. Bu arada da ninemin yiyecek durumunun ne olduğunu anlamak için köşe bucağı teftiş eder. (Ertesi gün de, ninemin nesi eksikse onu alıp benimle gönderir ama, ben gene de annemin bu yaptığını, başkasının işine burun sokmak diye niteliyorum.) "Bu yeri böyle karmakarışıkken kullanamazsın ki.. Tüm bunlara şuradaki antikacı Puttock birkaç yüz lira verir belki."

Ninem, "Çamaşırhaneyi niye kullanacaktım ki sanki? Dans salonu olarak mı" diye yanıtlar. Ya da, "Antikacıymış, sevsinler" der, "Puttock'u ben el arabasıyla hurda demir topladığı zamanlardan tanırım!" Tüm bu topladığı süprüntüyü dükkâna koydu ve bazı kendini bilmezlere üç-beş kuruşa satmaya başladı. Şimdi adam tam bir zırva. 'Nasılsınız Bayan Blackadder, bugün nasılız?' (Bu arada ninem adamın taklidini yapıyordu) Sanırsınız bir soylu olmuş adam. Eğer eskiden arka kapımdan eski kilim dilendiği zamanı anımsamadığımı sanıyorsa çok yanılıyor. Yoo, yok kızım ben kendimi bu denli küçültemem! Eğer Puttock'a muhtaç olacaksam, kutum için hazır olurum daha iyi!"

(Küçükken bu 'kutu için hazır olmak' cümlesinin ne anlama geldiğini bilmiyordum. Sonradan Jinny bunun, ölmeye ve gömülmeye hazır olmak anlamına geldiğini söyledi. Bana bu çok korkunç geldi ama Jinny ninemin bu lâfı çok sevdiğini söylüyor.)

Bazen de annem bu süprüntüleri atması için bir araba lâf söylerken, ninem, hiç yanıt vermeden dinlerdi. Dudaklarını sımsıkı kapatmış, müthiş bir inatla susup otururken, ben onun nasıl için için perişan olduğunu anlıyordum. Çünkü ben de tıpkı onunki gibi bir duyguya kapılıyordum.

Annem her şeyi hemen kaldırıp atıvermekte çok ustadır. Bu yüzden babam ona "Yeni Süpürge" der. Arada bir beni yakalayıp, dolabımdaki oyuncaklarımı – kalelerimi, tüylü hayvanlarımı – atmayı önerir. Bense bunları hiç mi hiç atmak istemem. Ama bunun nedenini anneme bir türlü anlatamam. Çünkü kesin olarak ben de bunun nedenini bilmiyorum ki... Aslında artık onlarla oynamıyorum. Ama gene de vermek istemiyorum onları. Bunun için de dolabımın kapısını sıkı sıkıya kapalı tutuyorum. Böylece annem odamdan içeri başını uzatınca, dolabın kapısından içersini göremeyeceği için benim oyuncaklarım da aklına gelmez. Çünkü annem ancak bir şeyi gördüğü zaman aklına takar.

Ninem de sonunda bunu farketti galiba. Çünkü bir gün çamaşırhanenin kapısında yepyeni bir kilit gördüm. Özel bir anahtarı olan bir kilitti bu hem de. Yani öyle üzerinde anahtarı duran ve de böylece isteyenin hemencecik açıp, içeri bir göz atabileceği türden bir kilit değildi.

"Bu yeni bir kilit değil mi nineciğim," dedim. "Hangi yeni kilit?" diye sordu sanki anlamamış gibi. "Neden yani bir kilit takayım ki ben bu kapıya?" Sonra bir gözünü kırparak, muzipçe ekledi: "Biliyorsun gözden ırak olan gönülden de ırak olur."

Ondan sonra da çamaşırhaneyi hep kilitli tuttu. Taaa işte bu olayların başlangıcına kadar.. Jinny bu bölümü "Uğursuz Kiracının Gelişi" diye adlandırmamın doğru olacağını söyledi. Ben de öyle yaptım. Ama doğrusu başından adamın uğursuz olduğunu anlamamıştık ki.. Sid kendinin anladığını söylüyorsa da kulak asmayın, şimdi öyle sanıyor sadece.

Bir Pazartesi günü okul dönüşü Sid'le birlikte nineme gittik. Annem Sid'i kaba bulur ve pek sevmez. Ninem ise tersine onun tam bir beyefendi olduğunu söyler ve her gelişinde bisküvi kutusunu Sid'e uzatır. Ama o gün böyle yapmadı. Bize sadece bir "Merhaba" demekle yetindi. Çok meşguldü. Tüm kapılar açılmıştı ve biz taa ön kapıdan mutfağı ve onun arkasındaki çamaşırhaneyi bile görebiliyorduk. Her şey altüst edilmişti. Sanki ninemin değil de, annemin o evi altüst ettiği günlerden birinde bizim eve gelmiştim. Ninem her zamanki yerinde, yani şöminenin hemen yanındaki iskemlesinde değildi de, koskocaman çerçeveleri yüklenmiş merdivenlerden çıkmaya uğraşıyordu. Hemen hemen kendi büyüklüğündeki bu yükün altında zorlanıyor ve hızlı hızlı soluyordu.

DEVAMI GELECEK SAYIDA

Milliyet YAYINLARI

süreyya berfe

MATEMATİK

Yardımcı Kitaplar dizimizin üçüncüsü olarak, ilkokul dördüncü ve beşinci sınıflar için yararlı bir yapıtı, MATEMATİK'i sunuyoruz. Bu kitapta, aritmetik ve geometrinin temel ilkeleri, kolayca anlaşılabilecek ara bir dille ve bol örneklerle verilmiştir. Konuların daha iyi bir biçimde kavranması için, her bölüm, problemlerle zenginleştirilmiştir. Ortaokul sınavlarına hazırlanırken masanızdan ayırmayacağınız bu kitapta işlenen konulardan bazıları şunlardır: Tamsayılar, Dört İşlem, Ondalık Sayılar, Bayağı Kesirler, Ölçüler, Ticaretle İlgili Hesaplar, Eşyalar – Cisimler – Şekiller, Çizgi – Yüzey – Nokta, Doğrular, Üçgenler, Açılar, Dörtgenler, Çokgenler, Prizmalar, Daire, Silindir, Piramit, Küre, Koni... Her bölümün sonuna, Bilgi Testi de eklenmiştir.

Amerika'da her yıl yapılan bir yarış çok ilgi topluyor

PATEN MARATONU

AMERİKA'da yapılan, "Paten Maratonu" dünyanın en ilginç yarışlarından biri olarak kabul ediliyor. Her yaştan kız ve erkek yarışmacıların katılabildiği yarışmada amaç, 40 kilometreyi patenle yarışarak, birinci bitirmek.

Şimdiye kadar yüzlerce yarışmacının katıldığı, "Paten Maratonu"na ortaokullarda okuyan öğrenci kızlar bile katılıyor. Sizlere sunduğumuz resimde de olduğu gibi, küçükler büyük ablalarına taş çıkararak yarışıyorlar.

İlk kez bir kaç yıl önce bölgesel olarak yapılan maratona ilgi artınca ilgililer paten maratonunu ülke çapında düzenleyerek, daha çok yarışmacının katılmasını sağlamışlar. Ama son yapılan maratonda yarışmak için binlerce kişi başvurunca ilgililer maratonu daha çok yarışmacının katılabileceği bir biçimde düzenlemeye karar vermişler. Nitekim önümüzdeki yıl bu maraton daha büyük bir organizasyonla gerçekleştirilmeye çalışılacak.

Peki siz ne dersiniz sevgili okurlar? Bu tip bir yarışma ülkemizde de yapılsa, katılmak istemez miydiniz? İsterdiniz elbette. Ama bir paten yarışı, hele paten m maratonu büyük bir organizasyonu gerektirir. Bir de patenin ülkemizde çok yaygın bir spor olmadığını gözden çıkarmamak gerek. Gelişmiş ülkelerde çocuklar patene ilkokuldan başlıyorlar. Bu maratonda olduğu gibi ortaokul çağına gelince yarışmalara bile katılıyorlar.

Zaten paten çocukların daha iyi yapabildiği bir spor. Çünkü çocukların enerjisi büyüklerden kat kat fazla. Bundan dolayı çocuklar saatlerce paten yapıp eğlenebiliyorlar.

Sizlere sunduğumuz resim, büyük ablalarıyla birlikte paten maratona katılan küçük bir kız çocuğunun. Birinciliğe ağır ağır ilerliyor.

AKILLI MAYMUN

İNSAN soyunun maymunlardan türediği, hayvanların içinde en akıllısının da maymunlar olduğu ileri sürülür. Gerçekten de bu resme bakıp da bu savı çürütmek olanaksızdır. Bütün dünyayı bir yana bırakıp, kendini iyice okumaya veren şu maymuna bir bakın... Uzun yıllarını okumaya veren bir öğrenciyi andırmıyor mu?

Evet! Londra Hayvanat Bahçesi'nin sevimli maymunu Kiki'nin en sevdiği şey, kitap okumak...

MEKTUP ARKADAŞI

Türkiye'nin her yöresinden yeni arkadaşlar edinmek ister misiniz? Bize adınızı, adresinizi, nelerle ilgilendiğinizi kısaca yazın. Bu köşede yayımlayalım...

- ÖZGÜR DOĞAN: Yaşım 11. Kitap okumayı, spor yapmayı, müzik dinlemeyi ve şiir yazmayı severim. Pul, peçete, eski para biriktiririm. Derginiz okurlarıyla yazışmak istiyorum.
  Adres: Kurtuluş mah. Çukur Sok. No: 21 UŞAK
- FİKRİ SÖZEN: Yaşım 14. Kitap okumayı, müzik dinlemeyi ve spor yapmayı seviyorum. Pul ve kartpostal koleksiyonu yapıyorum. Çeşitli illerdeki arkadaşlarımla yazışmak istiyorum.
  Adres: Asfalt cad. No: 14 URFA
- İBRAHİM ÇAKIR: Yaşım 14. Boş zamanlarımda pul biriktiririm, müzik dinler, bisiklet sürerim. Yazışmak istiyorum.
  Adres: Karhova sok. Mutlu Ap. No: 11/6 Etlik – ANKARA
- SADULLAH ANIL: Yaşım 15. Gezmeyi, müzik dinlemeyi, şiir yazmayı seviyorum. Yazışmak istiyorum.
  Adres: Mithat Paşa mah. 883. Sok. No: 19 ADANA
- EGEMEN İZCİ: Yaşım 9. Pul biriktirmeyi, spor yapmayı, kitap okumayı severim.
  Adres: An sitesi I. Blok Kat, 4 No: 8 Narlıdere – İZMİR
- HAKAN ÖZCAN: 11 yaşındayım. Müzik dinlemeyi, spor yapmayı severim. Pul biriktiririm. Yaşıtlarımla yazışmak istiyorum.
  Adres: Erenköy, Bengi sok. Mazhar bey ap. No: 216 Kadıköy – İSTANBUL
- HATİCE USUL: 12 yaşındayım. Ders çalışmayı, müzik dinlemeyi severim. Yazışmak istiyorum.
  Adres: İstiklâl Mah. Derin Sok. No: 29 ADAPAZARI.
- MELTEM AKÇAY: Yaşım 12. Peçete, kart ve pul biriktiririm. Ayrıca kitap okumayı severim. Yaşıtlarımla yazışmak istiyorum.
  Adres: Sarıgöl Mah. Nazlı Sok. No: 20 Gaziosmanpaşa / İSTANBUL
- TOLAY BÜYÜKALIN: Yaşım 13. Kitap okumayı ve şiir yazmayı çok severim. Kartpostal biriktiriyorum. Yaşıtım olan bir arkadaşla yazışmak istiyorum.
  Adres: Marulcu Mah. DDY Lojmanları Ufuk Ap. Kat: 4 D: 7 AFYON
- KANAT YILDIRIM: 9 yaşındayım. Yaşıtlarımla yazışmak istiyorum. Futbol oynamayı severim. Pul biriktiririm.
  Adres: Akatlar, Bahar sitesi. Mimoza 2 Ap. D: 5 Etiler – İSTANBUL
- NURCAN–GÜLCAN ŞEN: Biz iki kardeşiz. Yaşımız 9 ve 12. Pul ve kart biriktiririz. Kitap okumayı, müzik dinlemeyi, gezmeyi severiz. Yazışmak istiyoruz.
  Adres: Han Mah. Orta Cami sok. No: 21 Susurluk – BALIKESİR
- OBEN OĞULTARHAN : Yaşım 11. Müzik dinlemeyi, yolculuk yapmayı, futbol oynamayı severim. Yaşıtlarımla yazışmak istiyorum.
  Adres: Tepebaşı, Atam sok. 43 ESKİŞEHİR
- ADNAN AKTEKİN: Yaşım 14. Pul, yabancı ve eski para biriktiririm. Oturmayı, bisiklett binmeyi, spor yapmayı severim. Yazışmak istiyorum.
  Adres: Ortamah. Türkyama Sok. No: 6/2 BARTIN
- TANSEL KASAL: Yaşım 11 Okumayı, müzik dinlemeyi, basketbol oynamayı severim. Pul ve yabancı para biriktiriyorum. Yazışmak istiyorum.
  Adres: Mithatpaşa cad. Kumluk Ap. 248/15 Karataş – İZMİR
- ERDAL ERİN: Yaşım 12. Pul biriktirmeyi, para koleksiyonu yapmayı, müzik dinlemeyi severim. Yaşıtlarımla yazışmak istiyorum.
  Adres: Ç. Çeşme mah. Serik Sok. No: 14/8 Bakırköy kuleli – İSTANBUL
- GÜLÜM ÖZÜSTÜN: Yaşım 10. Boş zamanlarımda kitap okur, radyo dinlerim. Kart biriktiririm. Yaşıtlarımla yazışmak istiyorum.
  Adres: Göztepe Okullar sok. Ahenk Ap. No: 10 D. 12 Kadıköy – İSTANBUL
- ÖZLEM ŞENOL: Yaşım 10. Müzik dinlemeyi, dans etmeyi, koşmayı, yüzmeyi, okumayı severim. Ayrıca pul, kisnit kutusu, peçete ve kartpostal biriktiririm. Bu konularla ilgilenen Kıbrıslı kız arkadaşlarla yazışmak istiyorum.
  Adres: Tıp fakültesi cad. Kaynarca Sok. Özlem Ap. 23/13 Abidinpaşa–ANKARA
- SEVGÜNAY ARPACIOĞLU: Yaşım 13. Spor yapmayı, müzik dinlemeyi, bisiklete binmeyi, hayvan beslemeyi, yüzmeyi severim. Yaşıtlarımla yazışmak istiyorum.
  Adres: Hastane Cad. Sarıoğlu ecz. No: 24 DENİZLİ
- TÜMER ŞİŞMAN: Yaşım 11. Pul koleksiyonu yaparım. Bisiklete binmeyi, yüzmeyi, kitap okumayı ve spor yapmayı severim. Yaşıtlarımla yazışmak istiyorum.
  Adres: Orman Bölge Şefliği Çınarcık – YALOVA
- ERDAL DAYAN: Yaşım 11. Basketbol ve futbul oynamayı severim. Kibrit, sigara koleksiyonu yaparım. Müzik dinlemekten hoşlanırım.
  Adres: Çakmak Cad. No: 4 Küçüksaat – ADANA

OKURDAN OKURA

BAHAR

Bahar geldi
Çiçek açtı
Yeşillendi ağaçlar
Yaşasın bahar

Dilediğince uçtu kelebekler
Kuzucuklar atladı yeşillikte
Geldi artık bahar
Yaşasın bahar

CAN ERGEN

BODRUM

Güzellikler cennetisin
Her zaman kalbimdesin
Yemyeşil bir kasabasın
Benim güzel Bodrum'um

Uzun iskelesiyle,
Bir kat daha güzelsin,
Yansıtır güneşin renkleri,
Benim güzel Bodrum'um.

Güzel şirin dağlarınla
Sanki bir kraliçesin
Bodrum narenciyenle
Büyük gelir sağladın.

Deniziyle pırıl pırıl
Yanar söner göz kırpar
Sanki yanıma gelin der.
Benim güzel Bodrum'um.

AHMET KARAKAŞ

Resim: KEMAL COŞLU

OKURDAN OKURA

Bu, sizin sayfanız... Şiirlerinizi, resimlerinizi, öykülerinizi, kısa yazılarınızı ve kendi fotoğraflarınızı bekliyoruz...

BENİM GÜZEL OKULUM

Öğretmenler, öğrenciler
Sana ayrı bir zevk verirler
Bahçenden, sınıflarından yararlanırlar
Seni hiç yıpratmazlar

GAMZE TORUN

MENEKŞE

Arka bahçemizin bir köşesinde
Koyu acı yeşil yaprağı ile
O güzelim mosmor tatlı rengi ve
Ortasındaki sarı beneğiyle
Bence her çiçeğe bedel menekşe
Hele, büyüleyici kokusu ile
Herhangi fakat önemli bir işe
İyi sarılmış da olsanız yine
Eminim ki yakınınızda ise
Hemen tanıtacak kendini sizlere
Sularım hemen her iki, üç günde
Kızarım içersindeki çimenlere,
Bir taneciğinede olsa yine
Acırım kıyıverecekler diye

SEVGİ COŞKUN

GAZ BEKLERKEN

Gaz beklerken donarım,
Ama ne yapalım
Alın yazısı diyelim
Gelip geçelim

Güzel sözler söylenir
Arada kavgada edilir
Kiminin gözlüğü kırılır, kiminin dişi
Alın yazısı diyelim
Gelip geçelim

En önce gelsen de sıraya
Geçersin en arkaya
Tam sıra gelir sana
Gaz biter kalırsın yaya

Haftaya gaz gelir
Şansım varsa sıra bana da gelir
Gazı alıp eve giderim
Sobaya döküp keyif ederim

Gaz bitince tekrar giderim
Yine aynı zorluğu çekerim
Alın yazısı diyelim
Gelip geçelim

CEM ERIŞIK

OKURDAN OKURA

MİNİK ÇOCUK

Savaş ortasında
Dünyaya gözlerini açtı minik çocuk.
Ne iyilik, ne kötülük, ne şavaş bilirdi
Masumdu minik çocuk
Gökyüzünde savaş uçakları
İnsanların ölmesi için
Bomba atıyordu
Bu bombalardan biri
Minik çocuğun doğduğu
Evin üzerine düşmüştü
Minik çocuğun cansız vücudu
Kanlar içinde yere serilmişti
Ne suçu vardı, minik çocuğun
Savaşan insanların kurbanı olmuştu
Minik çocuğun da her çocuk gibi
Gülmeye, koşmaya, eğlenmeye,
Yaşamaya hakkı vardı
Savaşan insanlar için
Minik çocuğun önemi yoktu
Onlar için önemli olan
Savaşı kazanmak idi
Bu minik çocuk savaşta ölen
Binlerce çocuktan biri idi.

NURCAN TURGUT

KEDİ

Ayşe, süt içerken annesine birden bağırdı.
— Sütümün içinde fare var, anne
— Çıkardınmı Ayşe
— Daha iyisini yaptım anne, yakalaması için kediyi içine attım.

UFUK TORUN

OKURDAN OKURA

ANNE ÖĞ

Otobüsteki k.
çocuğun durmadan burnunu .
görünce:
— Yavrum senin mendilin yok mu? diye sordu.
Çocuk:
— Var teyzeciğim ama dedi, annem "kimseye verme," diye tembih etti.

ONUR YILDIRIM

ORMANIM VAR BENİM

Bir ormanım var benim
Bir ormanım!

Yeşillik çimenlerle donanmış
Bir ormanım var benim
Kuşlarla, hayvanlarla süslenmiş!

Bir ormanım var benim
Yaprakları yemyeşil
Upuzun ağaçlar var içinde
Bir ormanım var benim
Kuşlarla hayvanlarla süslenmiş

Bir ormanım var benim
Ben orada yaşarım
Annem babam hepberaber

Bir ormanım var benim
Kuşlarla, hayvanlarla süslenmiş

NACİ GENÇ

Resim: AYTEKİN ÖZBOYACI

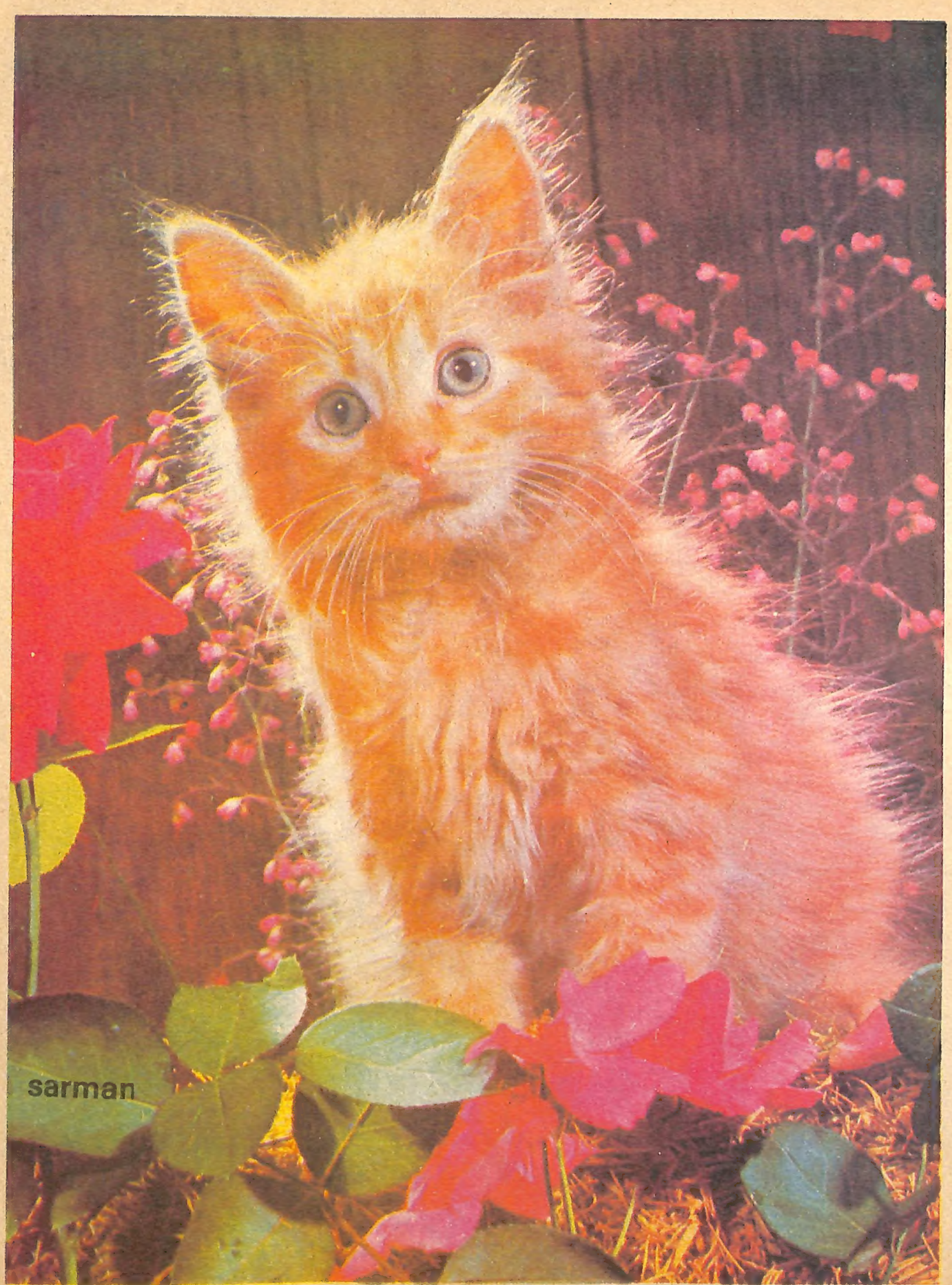
sarman

BİP®

Bip bip, bip. . . . bip. . . .
Çocuklar sizinle tanışalım.
Bip benim adım.
Yeni ve üstün yapıştırıcıyım
Size biraz özelliklerimden söz edeyim.
Ambalajım, özel plastikten yapılmıştır.
Dayanıklı, esnektir.
Beni patlatamazsınız.
Kapağım tüpümün ağzını iyice kavrar.
Kapalıyken havayla temas etmem.
Bu yüzden kurumam.
İsterseniz akarım, isterseniz akmam.
İstemediğiniz yere asla bulaşmam.

Benimle zevkli çalışırsınız.
Plastik yapıştırıcıyım,
Kuruyunca şeffaflaşırım.
Bundan sonra birlikte olacağız.
Pamuk Prenses ve Yedi Cücelerim'den dilediğinizi alın.
Masal serisini tamamlayın.
Boşalan tüplerimi sakın atmayın.
Birlikte neler neler oynayacağız.

BİP
"yeni ve üstün yapıştırıcı"

DENGE A.Ş. Abdülhakhamit Cad. 16/5 TAKSİM Tel: 44 64 24-43 70 12-44 61 36

ASA

"Siz, biz, hepimiz
cin gibiyiiiiiiiiiiiiz...
çiklet nedir biiliiriiiiiiiz..."

CinCin®

cin çocuklar cincin çiğner

ZDA